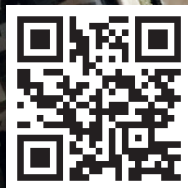

НАШЕ ВІЙСЬКО. 2020

АРМІЯ **INFORM**

НАШЕ ВІЙСЬКО. 2020
АРМІЯ **INFORM**

ДАЙДЖЕСТ
ІНФОРМАЦІЙНОГО
АГЕНТСТВА

**АРМІЯ
INFORM**

Адреса:
м. Київ, вул. Московська,
буд. 45/1, корп. 33.
armyinform.com.ua
✉ press@armyinform.com.ua
f fb.com/armiyainform
@army_inform
@armyinformcomua
☎ +38 (044) 285-70-33

Начальник
Інформаційного агентства
Геннадій КАРПЮК

Віддруковано ТОВ
«ТОВ Ландпрес»,
+38 (096) 322-89-77
Зам. №45387
Наклад: 25 000 прим.

Чому «Об'єднані зусилля – 2020» викликали величезну істерію у російських пропагандистів.....	4
Підготовка військових водолазів: вимоги до кандидатів, специфіка підготовки підводних спеців, майбутнє вітчизняної школи водолазів.....	6
Операторів ПЗРК тепер тренують по-новому.....	7
«Я вирішив продовжити навчання в університеті...» – В'ячеслав Золочевський, який вижив в авіакатастрофі Ан-26Ш.....	8
Юного героя Президент нагородив орденом «За мужність».....	8
«Відьмочки» та їхнє «Малятко»: перший в Україні дівочий екіпаж БПЛА.....	9
Герой України, який особисто знищив три танки ворога та близько 70 бойовиків, знається на інформатиці та хореографії.....	10
Хірург із золотими руками.....	11
«Таке воно, фронтове кохання: між нашими позиціями – кілька сотень метрів, а по кілька діб не бачимось».....	12
У свої 22 Христина довела, що командир є командир, незалежно від звання, віку та статі.....	13
Танковий комбат.....	13
Ця жінка вже четвертий рік розмінує Донбас.....	14
Услід за викладачем до батальйону прийшли його 13 учнів.....	15
Проти ворожого танка – на БМД.....	15
Олег Коростельов: «Серед новинок КБ «Луч» у лінійці ПТРК – надлегкий керований протитанковий комплекс...».....	16
Броньований автомобіль «Козак-2М1».....	18
Ракетний комплекс «Нептун».....	18
БпАК А1-СМ «Фурія».....	18
Тактична бойова колісна машина «Дозор-Б».....	19
В Україні створили мобільний комплекс протидії дронам RIFF-P.....	19
«Російська армія ніколи не зможе перемогти озброєний український народ. Ось для чого потрібна територіальна оборона!».....	20
Додаткові виплати та винагороди для військовослужбовців.....	22
Безпека військових у соціальних мережах.....	24
Як у різні часи українці перемагали Москву.....	26
Чому не варто економити на індивідуальній медичній аптечці.....	28
Тактичний ніж – не іграшка. Обирай розумно, купи де слід.....	29
«Новий детектор брехні»?!.....	30

«Україна існуватиме доти, доки буде здатною захищатися!»

Заради зміцнення української армії і повноцінної інтеграції з НАТО Міністерство оборони України продовжує реформувати військо на всіх рівнях. Головними пріоритетами оборонної політики є забезпечення високої обороноздатності держави, нарощення спроможностей Збройних Сил України для надання гідної відсічі агресору, а також створення професійної армії, у центрі якої - військовослужбовець.

В українському війську багато справжніх професіоналів військової справи – в усіх іпостасях воїна від солдата до генерала. Але для того, щоб армія стала насправді професійною, оборонне відомство продовжує політику, направлену на соціальний захист військовослужбовців та членів їхніх сімей - створення гідних умов для проходження військової служби і розвитку «мотиваційного пакета». Ми не зупиняємось на досягнутому. Завершуємо реформу харчування, працюємо над покращенням речового і медичного забезпечення Збройних сил. Ми не тільки боротимемося за підвищення грошового забезпечення, а й пропонуємо військової кар'єри, сучасну підготовку і достойне майбутнє для тих, хто присвятив життя захисту Української держави.

У сучасній системі військової освіти нині формується абсолютно нова парадигма, що створює військову культуру, засновану на євроатлантичних цінностях та принципах. Що ж до навчальних закладів, де починається шлях наймолодшої сержантської та офіцерської генерації, ми змінюємо вже сьогодні їх освітні програми «на виріст», з прицілом на майбутнє членство України в НАТО.

В українській армії змінюються відносини між офіцерами, сержантами та їхніми підлеглими. До логічного результату цього року ми довели реформу сержантського складу: сержант поступово стає лідером серед воїнів та радником для командирів. Побудовано вертикаль посад від командирів відділень до головних сержантів органів військового управління стратегічного та оперативного рівнів. Під цю структуру введено нову колонку військових звань.

Цього року зазнала змін і організаційна «архітектура» як Міністерства оборони, так і Генерального штабу. Ми перейшли на J-структуру, яка дозволяє підвищити якість бойового, оперативного планування, якість організації взаємодії та можливість співпрацювати з країнами НАТО на полі бою.

Проте зовнішня агресія ускладнює наш шлях докорінних реформ. В умовах війни докладаємо максимум зусиль для змін в українському війську – і не заради процесу, а заради зміцнення і повноцінної інтеграції з Євроатлантичною спільнотою на всіх рівнях. Наше принципове рішення – збільшити фінансування закупівлі озброєння й розвитку інфраструктури. Ми відстоюватимемо доступне житло для військовослужбовців та посилимо боротьбу із корупцією, що гальмує наш прогрес. Ця робота з реформування війська вкрай необхідна державі.

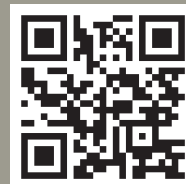
Будуємо сучасні та сильні Збройні Сили заради миру в Україні!

Міністр оборони України
Андрій БОГДАН

Дайджест АрміяInform містить QR-коди, аби ви могли швидко перейти на наш сайт саме у ту рубрику, яка вас цікавить.

Зчитати QR просто:

1. Встановіть програму-розпізнавач QR-кодів на свій телефон і запустіть її.
2. Наведіть об'єктив камери на зображення QR-коду. Код розпізнається автоматично або натисніть на кнопку Snapshot для активації сканера.
3. Інформація, зашифрована в QR-коді, з'явиться на екрані мобільного телефону.

#НАВЧАННЯ

Чому «Об'єднані зусилля – 2020» викликали величезну істерію у російських пропагандистів

У вересні в Україні відбувались стратегічні командно-штабні навчання «Об'єднані зусилля – 2020». За своїм масштабом та дуже потужним представництвом підрозділів НАТО такі військові маневри в Україні за роки незалежності проводились вперше.

ПРЕДСТАВНИЦТВО АВІАЦІЇ НАТО НА НАВЧАННЯХ БУЛО БЕЗПРЕЦЕДЕНТНИМ

Безпрецедентні військові навчання проводили на всій території України, на суші, у морі та у небі, вдень і вночі за участю всіх видів та родів військ Збройних Сил України та за участю підрозділів наших іноземних партнерів. Загалом у навчаннях «Об'єднані зусилля – 2020» взяли участь близько 12 тисяч військовослужбовців. Було залучено близько 50 одиниць артилерійських систем, близько 80 танків та 450 бойових броньованих машин. А також бойові кораблі, армійська авіація. Застосовували й нові зразки техніки, які нещодавно прийнято на озброєння ЗСУ, новітні комплекси «Нептун», «Вільха», безпілотні літальні комплекси Bayraktar. Під час навчань було відпрацьовано масоване застосування частин і підрозділів ракетних військ та артилерії у комплексі з авіацією Повітряних Сил та зенітними ракетними військами.

Уперше в історії України стратегічні командно-штабні навчання проводили за стандартами НАТО. Нагадаю: на початку року органи військового управління ЗСУ перевели на J-структуру. Вперше іноземні партнери не лише були присутніми на навчаннях як спостерігачі, вони спільно

з українськими воїнами виконували навчально-бойові завдання в одному строю та у штабах підрозділів, разом відбивали наступ умовного противника, десантувалися, долали водну перешкоду, проводили спецоперації.

Нагадаю, що під час навчань «Об'єднані зусилля – 2020» вперше залучені сили спеціальних операцій та десантно-штурмові війська США та Великої Британії у різних умовах обстановки, розвідувальна, винищувальна та бомбардувальна авіація країн-членів Альянсу. Словом, представництво авіації НАТО було безпрецедентним. За проведенням навчань спостерігали близько 200 іноземних інструкторів, військових радників та спостерігачів оперативного рівня.

Можна багато говорити про перехід на стандарти НАТО, взаємосумісність з арміями-членами Альянсу. Важливо те, які зрушення відбуваються у практичній площині. Навчання «Об'єднані зусилля – 2020» показали очевидний прорив нашого війська в цьому сенсі. Під час маневрів управління військами відбувалося не за радянськими шаблонами, а за стандартами НАТО. **Українські підрозділи під час спільного з військовими країн-партнерів**

виконання навчально-бойових завдань у багатьох аспектах продемонстрували сумісність з підрозділами Альянсу. Це ще один крок до членства в НАТО. І це не декларація прагнень – це факт.

СТРАТЕГІЧНІ БОМБАРДУВАЛЬНИКИ США У НЕБІ УКРАЇНИ ТА ДЕСАНТНИКИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ НА НАШИХ ПОЛІГОНАХ – ПОТУЖНИЙ СИГНАЛ КРЕМЛЮ...

Перший етап навчань «Об'єднані зусилля – 2020» розпочався з десантування британських та українських «крилатих піхотинців» на Миколаївщині. Це найбільша висадка десанту Великої Британії за багато останніх років. Пізніше підрозділи Десантно-штурмових військ ЗСУ спільно з військовослужбовцями 16-ї десантно-штурмової бригади Збройних сил Великої Британії (16 Air Assault Brigade) діяли у складних умовах, максимально наближених до бойових. Одним із найскладніших і найбільш динамічних завдань для десантників двох країн видалося форсування Дніпра.

На інших полігонах України відбувались двосторонні навчання повітряно-тактичної групи сил спеціальних операцій Збройних сил США в Європі спільно з підрозділами Сил спеціальних операцій Збройних Сил України.

У період масштабних навчань уперше в повітряний простір України кілька разів

заходили стратегічні бомбардувальники США B-52H. Вони в супроводі Су-27 та МіГ-29 Повітряних Сил України проводили навчально-бойові польоти. Це дуже потужна підтримка України з боку США та НАТО у сфері безпеки. І є дуже показовим елементом переваг колективної оборони.

За словами Президента України Володимира Зеленського, під час зустрічей з міжнародними лідерами він завжди наголошує, що війна на Донбасі – це загроза не тільки для України, а й для безпеки та стабільності всіх країн Європи та світу. «Наші партнери абсолютно солідарні зі мною у цьому питанні. Саме тому ми об'єдналися для подолання нинішніх викликів та пошуку механізмів адекватної реакції на них», – зауважив глава держави.

Одним із таких механізмів Президент назвав інтеграцію України в НАТО і поставив завдання – «максимально швидко досягти взаємосумісності Збройних Сил України з відповідними структурами держав Альянсу. А також активізувати реформи, які дають змогу отримати запрошення та приєднатися до Плану дій щодо членства в НАТО».

Нагадаю: серед основних завдань навчань «Об'єднані зусилля – 2020» були: підвищення боєздатності ЗСУ, об'єктивна оцінка навченості війська, а також підвищення рівня сумісності підрозділів Збройних Сил і наших держав-партнерів. І все це робилося без показухи чи намірів створити привабливу картинку для телекамер.

А ще «Об'єднані зусилля – 2020» – це відповідь на виклики сьогодення, зокрема й на агресивні навчання РФ «Кавказ», з якими небезпідставно пов'язували небезпеку продовження агресії Росії на півдні України. Україна не випадково проводила навчання майже одночасно з маневрами російської армії. Це навчання стримування. **За словами Міністра оборони України Андрія Тарана, під час проведення «Об'єднаних зусиль – 2020» на практиці було відпрацьовано кілька сценаріїв захисту України.** Спостерігаючи за перебігом навчань, сподіваюсь, читачі помітили, що наше військо не лише оборонялося, а й відпрацьовувало інші легенди, зокрема наступальні дії. За словами деяких командирів бригад та батальйонів, ще з минулого року війська відпрацьовують штурмові дії, зокрема в населених пунктах.

Приємно відзначати, що до наших воїнів нині іноземці ставляться з особливою повагою. Бо самі багато чого навчаються на бойовому досвіді

українських воїнів. Досвід Збройних Сил України у війні з Росією став частиною навчально-бойових програм у багатьох провідних арміях світу. Як зазначив Головнокомандувач ЗС України генерал-полковник Руслан Хомчак: «Україна – єдина країна в сучасній Європі, що має успішний досвід протидії збройній агресії РФ. Це, зокрема, стало можливим завдяки допомозі наших партнерів. Підтримка та солідарність з нашою державою цивілізованого світу вкрай важливі, адже українське військо захищає не тільки Україну, а і Європу».

РОЗВИТОК ВИСОКОТОЧНОЇ ЗБРОЇ МАЄ БУТИ СЕРЕД НАШИХ ПРІОРИТЕТІВ

Під час навчань також продемонстровано, як зміцнюється ракетний щит нашої держави. Так, у районі Кінбурнської коси у межах активної фази навчань «Об'єднані зусилля – 2020» відпрацьовано управління зосередженим вогневим ударом по силах умовного противника. До навчально-бойової стрільби залучали ракетні системи залпового вогню «Вільха» та «Ураган», відпрацьовували завдання штурмовою та морською авіацією з використанням ударного БПак Bayraktar.

Уперше у масштабних навчаннях брав участь ракетний комплекс ВМС України «Нептун», який нещодавно пройшов успішні випробування. Сподіваюсь, розвиток високоточної зброї й надалі буде серед пріоритетних для нашого війська.

За словами Головнокомандувача Збройних Сил України генерал-полковника Руслана Хомчака, надважливим питанням у системі безпеки держави є підготовка територіальної оборони. Під час «Об'єднаних зусиль – 2020» розгорнуто систему управління Територіальної оборони України та залучено понад 7000 резервістів. Також відпрацьовували й різні схеми застосування підрозділів тероборони у взаємодії з іншими силовими відомствами.

До речі, серед резервістів, яких викликали на навчання, чимало людей з бойовим досвідом, були і ті, хто тільки вивчає військову справу, але гаряче любить Україну. Руслан Хомчак у контексті підготовки підрозділів тероборони зауважив, що «нині ми плануємо ці підрозділи застосовувати вже не так, як у 2014 році. Ми врахували аналіз того досвіду, який здобули під час війни, та вивчили досвід наших партнерів. Воїни тероборони мають захистити своє місто, вулицю, зберегти важливі об'єкти у своєму регіоні, забезпечити безпеку місцевих органів влади. І ми їх навчимо це робити».

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ З ІНОЗЕМНИМИ ПАРТНЕРАМИ ЗМОЖЕМО ВІДВЕСТИ РОСІЙСЬКУ ЗАГРОЗУ

Головний висновок навчань: ЗСУ продемонстрували і народу України, і РФ готовність зупинити масштабну агресію. Об'єктивно – наше військо значно наростило бойові спроможності. ЗСУ постійно готуються до виконання завдань за різних сценаріїв розвитку подій. При цьому надважливим була й залишається всебічна допомога наших іноземних партнерів. **Вони дали потужний сигнал Кремлю, що вони готові й надалі підставляти плече українському народові у боротьбі за незалежність та суверенітет.** Не дивно, що така підтримка України з боку країн НАТО під час навчань «Об'єднані зусилля – 2020» викликала величезну істерію у російських пропагандистів.

У Кремлі розуміють: десантники Великої Британії та спецпризначенці США десантувалися на українські полігони не для прогулянки. Іноземні партнери показали, яка потужна сила стоїть за Україною. І на практиці продемонстрували спільне виконання завдань.

Деякі експерти, аналізуючи участь іноземних підрозділів у навчаннях, фокусували увагу аудиторії на тому, що США та Велика Британія не випадково направили на навчання саме підрозділи ССО та десантників. Бо це саме ті сили, які найефективніше діють під час складних операцій. Тобто Росія має розуміти, що Україна спільно з американськими військовими та вояками Великої Британії відпрацьовує сценарії стримування Росії. У Кремлі бачать, що підтримка партнерів України у боротьбі за свою незалежність не є фрагментарною, а має постійний характер як у політичній, так і у військово-технічній сферах.

Насамкінець, повертаючись до перебігу навчань, підсумую: ЗСУ відпрацьовували дуже конкретні сценарії спільних дій у випадку загострення ситуації. І це має остудити гарячі голови у Кремлі. Можна не сумніватися, Росія аналізує ситуацію, і чинники, які я назвав вище, стримують її від масштабної відкритої агресії. Але це не має нас заспокоювати. Бо навряд чи Кремль відмовиться від своїх планів залишити Україну у сфері свого впливу. РФ активно застосовуватиме інші форми гібридної війни. Тому мусимо й надалі активно зміцнювати свою спроможність відповідати на загрози та виклики сьогодення.

Дмитро РОМАНЮК

#ТРЕНУВАННЯ

Підготовка військових водолазів:

Вимоги до кандидатів, специфіка підготовки підводних спеців, майбутнє вітчизняної школи водолазів...

Уже понад рік в Одесі функціонує **Водолазна школа**. Про деталі підготовки водолазів різних категорій розповів начальник пошуково-рятувальної служби управління сил підтримки Командування ВМС ЗС України капітан I рангу **Олексій Нестеров**.

ЧИЙ ДОСВІД ВЗЯЛИ ЗА ОСНОВУ?

За словами Олексія Нестерова, система підготовки водолазів в Україні, як спадок армії колишнього Радянського Союзу, від самого початку була не достатньо ефективною як за формами, методами навчання, так і за технічною оснащенням. Після втрати через агресію Російської Федерації в 2014 році Криму, система підготовки водолазів у ВМС ЗСУ була зруйнована майже повністю. Після передислокації Військово-Морських Сил на материкову частину України постало питання про відродження водолазної школи.

– Обираючи модель системи водолазної підготовки для відновлення, головним завданням було досягти в майбутньому нової якості водолазних кадрів, які повністю були б інтегровані в світову водолазну спільноту, а водолазні підрозділи Збройних Сил України були б взаємосумісними з подібними підрозділами країн НАТО за знаннями, навичками та за технічною оснащенням, – розповів Олексій Нестеров.

Було ухвалено рішення взяти за основу системи підготовки водолазів Королівських ВМС Великої Британії та Міжнародної асоціації водолазних шкіл (IDSA).

ПІД ЧАС ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ ВІДСІЮЄТЬСЯ ПОЛОВИНА

За словами Олексія Нестерова, під час вступного тестування відсіюється близько половини претендентів на навчання у Водолазній школі, а в процесі навчання відраховують ще до 20 відсотків. Зазвичай вступники не завжди готові до здачі комплексу фізичних вправ: біг, прес, віджимання, підтягування на перекладині, а особливо – плавання та спеціальні навички з використання «комплекту № 1» (маска, трубка, ласті). І це лише вхідний мінімум.

Нині підготовку водолазів в Одесі здійснюють за різними напрямками: від звичайних водолазів до спеціалістів із пошукових та аварійно-рятувальних робіт, фахівців із підводної розвідки. Також здійснюються підвищення та вдосконалення професійного рівня відповідно до застосування різних типів водолазного спорядження.

ДЛЯ ТРЕНУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ВОДОЛАЗАМ ЗВ'ЯЗУЮТЬ РУКИ ТА НОГИ, ПЕРешКОДЖАЮЧИ ВІЛЬНОМУ ПЕРЕСУВАННЮ ПІД ВОДОЮ

Програми підготовки для водолазів, які розробили та адаптували вітчизняні фахівці, максимально наближені до тих програм, що застосовують у країнах НАТО. Сам Олексій Нестеров у 2007 році проходив навчання у Водолазній школі Військово-Морських Сил США.

– Значну увагу під час підготовки водолазів приділяють вихованню стресостійкості, адаптації до водного середовища та вмінню виживати у водному середовищі. Ще один напрямок – вдосконалення навиків із плавання, тренування затримки дихання під водою та підводна боротьба для тих, хто залучений до проведення спеціальних операцій, – поділився Олексій Нестеров.

Для тренування стресостійкості водолазам зв'язують руки та ноги, перешкоджаючи вільному пересуванню під водою, заклеюють маски, аби створити обмежену видимість, створюють хвилі, поливають водою зверху, щоб ускладнити перебування на поверхні води та збити дихання. Також курсанти Водоласної школи тренуються у транспортуванні вантажів під водою.

– Ми зібрали найдосвідченіших фахівців ВМС України. Вони пройшли АТО/ООС, залучалися до виконання завдань протидиверсійного напрямку, безпеки та охорони морських портів, гідротехнічних споруд, кораблів, суден, катерів, пошуку, ідентифікації та розмінування вибухонебезпечних предметів, – розповів офіцер.

Всебічну допомогу українським водолазам надають колеги з країн НАТО. Наразі розпочинають співпрацю із військовими з Латвії та Данії. Планується поглиблення професійних зв'язків із моряками Великої Британії та США. Наші водолази беруть участь у міжнародних навчаннях «Сі Бриз», протимінних навчаннях у Румунії.

ЩЕ ОДИН ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК – ВОДОЛАЗНА МЕДИЦИНА

За словами начальника пошуково-рятувальної служби ВМС ЗСУ, у Військово-Морських Силах США існує лише одна водолазна школа, яка забезпечує підготовку профільних фахівців як для збройних сил в цілому, так і курсантів із інших країн. За подібним принципом розбудовується і Водоласна школа в Одесі.

Одним із найважливіших її напрямків розвитку залишається питання всебічного забезпечення. Матеріально-технічну базу створюють з нуля. А це облаштування тренувальних полігонів для підготовки курсантів, створення навчально-тренувального комплексу, який буде оснащений різноманітними навчальними модулями, водолазними басейнами й баштами та іншими спеціальними тренажерами.

– Наша школа не обмежується лише функціями підготовки спеціалістів. У перспективі на неї буде покладено обов'язки із забезпечення проведення міжнародних навчань. Для цього будуть створені класи підготовки, місця для розташування особового складу, закуплена необхідна техніка, обладнання, барокамери, компресори, навчально-тренувальна база, – ділиться планами Олексій Нестеров.

Ще один напрямок, який планують розвивати на базі водолазної школи, – водолазна медицина, яка б досліджувала професійні водолазні захворювання.

Світлана БОРИСОВА

Операторів ПЗРК

тепер тренують по-новому

АрміяInform продовжує розповідати про нові тренажери, що використовують в українському війську. У цьому матеріалі мова піде про імітатор повітряних цілей, який дозволяє відпрацьовувати учбово-бойову роботу комплексів ближньої дії військ протиповітряної оборони Сухопутних військ ЗСУ.

Чим імітатор вигідно відрізняється від попередників? На які військові спеціальності він розрахований? Та з якими комплексами сумісний? На ці питання кореспонденту АрміяInform дав відповіді заступник командира зенітно-ракетного полку 169-го навчального центру «Десна» підполковник Євген Пирховка.

«ОПЕРАТОР ПРАЦЮЄ З РУХОМОЮ ЦІЛЮ, БО АВІАЦІЯ ПРОТИВНИКА ЗАВЖДИ В РУСІ»

– Такий імітатор повітряних цілей ми використовуємо вже два тижні. У Збройних Силах робимо це одними з перших... Раніше рухомих повітряних цілей у нас не було – тільки щогла з однією лампою. Ми могли виставити декілька силуетів літаків, до них підвести на дротах лампочку, і оператору, наприклад, «Стріла-10» дати вказівку «Ціль на першому» або «Ціль на другому», щоб він «захоплював» її. А «проводити» ціль, коли вона рухається, оператор раніше не міг. Нині – ціль рухається. До того ж із різною швидкістю та на різних висотах. Оператор працює з рухомою ціллю, бо авіація противника завжди в русі. Хіба що вертоліт «зависає», та й то на досить невеличкий проміжок часу, – розповідає офіцер.

За його словами, у зенітно-ракетних комплексах «Стріла-10» та ПЗРК ракета робить «захоплення» за принципом дії голівки самонаведення.

– «Стріла-10» працює у двох режимах: інфрачервоному, як ми кажемо – тепловому, і у фотоконтрастному. Новий імітатор повітряних цілей дозволяє працювати в обох режимах. Що стосується ПЗРК – він теж захоплює інфрачервоне випромінювання, тобто

лампа накалювання випромінює достатньо тепла, щоб голівка самонаведення «захопила» ціль, – зазначає Євген Пирховка.

«ПУСК РАКЕТИ КОШТУЄ ДЕРЖАВІ ДУЖЕ ДОРОГО»

Підполковник додає, що імітатор дозволяє відпрацьовувати нормативи «Пошук цілі», «Захоплення цілі», «Пуск ракети».

– Якщо працювати навчально-діючою ракетою, то оператор відчуває все те саме, робить той самий алгоритм, що й під час пуску бойової. Єдине, що відсутнє – ефект, коли ракета стартує. Все робиться з навчально-діючою ракетою, бо пуск бойової – державі коштує дуже дорого.

Заступник командира зенітно-ракетного полку розповів, що імітатор рухомих повітряних цілей у навчальному центрі «Десна» призначений для тренування розрахунків «Стріла-10», ПЗРК, ЗУ-23-2, «Шилка» (у 5-му режимі) і «Тунгуска» (теж у 5-му режимі).

Євген ПРОВОРНИЙ

«Я вирішив продовжити навчання в університеті...» – В'ячеслав Золочевський, який вижив в авіакатастрофі Ан-26Ш

#LIFESTORY

Курсантові Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба В'ячеславу Золочевському, що постраждав в авіакатастрофі 25 вересня під Чугуєвом, вручили медаль «За військову службу Україні».

Наказ про нагородження курсантів і членів екіпажу Ан-26Ш Президент України Володимир Зеленський підписав 6 жовтня. Нагороду курсантові передав очільник військового вишу генерал-майор Олександр Туринський.

Він привітав курсанта й побажав йому здоров'я та якнайшвидшого повернення до стін навчального закладу.

– Я зробив свій вибір і вирішив продовжити навчання в університеті за обраним фахом, – повідомив кореспондентів АрміяInform В'ячеслав Золочевський. – У мене попереду ще реабілітація, після чого я наздоганятиму навчальну програму.

Курсант подякував усім, хто переживав за його здоров'я, відвідував під час лікування у шпиталі й підтримував його та родину.

Віталій САРАНЦЕВ

Юного героя Президент нагородив орденом «За мужність»

Цей хлопець заслонив собою дітей від смертоносних уламків

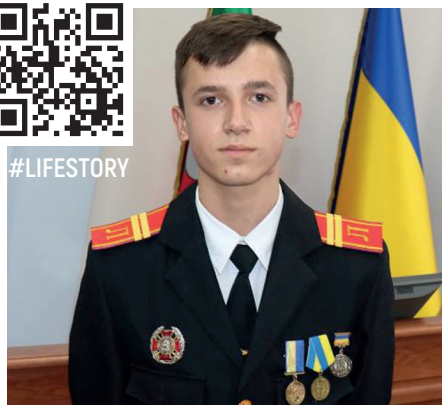
Ця історія трапилася на Дніпропетровщині влітку 2019 року.

1 липня в селищі Пашена Балка ліцеїст 2-го курсу криворізького ліцею-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою Олександр Гаркуша врятував життя п'ятеро неповнолітніх дітей.

Того дня Сашко насолоджувався вільним часом на літніх канікулах, дихав свіжим повітрям та займався фізичними вправами. Раптом він побачив, як на дитячому майданчику гралися малюки, а потім підпалили предмет, що був схожий на боеприпас і невідомо звідкіля опинився в їхніх руках. Жодного із дорослих поруч не було й обставини вимагали миттєвого прийняття рішення. 16-річний хлопець не розгубився. Він швидко зреагував на небезпеку та відразу кинувся на допомогу дітям. Олександр схопив «знахідку», що палала, та намагався відкинути її якомога далі.

#LIFESTORY

Втім, було занадто пізно... В руках юнака вибухівка рвонула.

Відважний ліцеїст проявив свої найкращі людські якості та, як міг, заслонив собою дітей від смертоносних металевих уламків. Усі дітлахи залишилися завдяки Сашку живими, а він сам зазнав важких поранень та травмувань.

Юнак понад два тижні перебував у реанімації, переніс декілька операцій, лікувався та проходить реабілітацію.

Попри важкі травми та тривале відновлення свого здоров'я, Олександр Гаркуша успішно закінчив навчання в ліцею-інтернаті з посиленою військово-фізичною підготовкою.

– Ми пишаємось нашим вихованцем та його сміливим вчинком, – розповів кореспонденту АрміяInform заступник начальника криворізького ліцею-інтернату з виховної роботи полковник Олександр Супрун. – Юнак – син військового, ветерана АТО.

Нині Олександр Гаркуша навчається на першому курсі Військової академії (м. Одеса).

За свій героїський вчинок хлопець нагороджений орденом «За мужність» III ступеня. І він став першим в Україні, хто удостоївся такої нагороди в 17 років.

Олександр КОЛЕСНИК

#LIFESTORY

«Відьмочки» та їхнє «Малятко»: перший в Україні дівочий екіпаж БПЛА

Стрілка секундоміра в руках командира невблаганно коло за колом біжить уперед. От ці кляті секунди! Зараз, на тренуванні, вони стають оцінкою, але дівчата добре розуміють, що лише за кілька місяців ці секунди, імовірно, рятуватимуть не тільки їхнє життя, але й всього підрозділу. Без зайвих рухів чи слів дівчата знімають із машини важкі ящики із сучасною, дороговартісною розвідувальною апаратурою. Відбігають далеко вбік від авто, маскують позицію та починають розгортати антени і проводити діагностику та налаштування свого «Малятка» (так вони між собою називають безпілотної). Різкий вітер і сніг, що зненацька застали їх за роботою, ніяк не вплинули на швидкість і точність всіх маніпуляцій екіпажу.

За рекордний час до штабу надійшов запит на дозвіл проведення розвідки в заданому квадраті. Ще кілька секунд – і «пластиковий птах» стрімко увірвався в небо над Львівщиною.

Старші солдати Надія Цугрій і Руслана Духін одягнули однострої зовсім не випадково. Це їхній свідомий вибір у важкі часи початку російської збройної агресії.

Життєрадісні дівчата добре розуміли, що роблячи вибір на користь БПЛА, стають ціллю № 1 для всіх російських терористичних військ. Та вони свідомо відкинули традиційно «жіночі» військові спеціальності радіотелеграфістів, кухарів та зв'язківців. Саме навчання у підрозділі, де вони опанували всі тонкощі польоту на БПЛА, і здружило їх.

– Руслана моя дуже добра і хороша подруга, – каже Надія. – Так сталося, що ми розуміємо і підтримуємо одна одну з пів слова та пів жесту. По-іншому в нашій професії просто не можна.

– Це просто щаслива випадковість, що ми так зустрілись, – підтримала колегу Руслана.

Армія дала дівчатам все, чого вони очікували, – відповідальність за свою справу, самостійність і виваженість, твердість у прийнятті рішень.

– Ми не намагались комусь щось довести, – продовжила розповідь Надійка. – Просто робимо свою роботу максимально чесно й сумлінно.

До речі, дівчата всі маніпуляції зі своєю апаратурою такі, як транспортування,

розгортання та збирання досить високих і важких антен, – роблять самі.

– Під час бойового завдання у нас не буде помічників, – продовжила Руслана. – Будемо лише ми з Надійкою. І не треба нам покращувати життя там, де це непотрібно робити. А ще... нам дуже пощастило з колективом!

Є в дівчат своя традиція запуску «Малятка». Кожна з них обов'язково має обійняти планер та прошепотіти над ним кілька відомих лише їм слів. Саме за це в навчальному підрозділі й прозвали дівчат «відьмочками». Мовляв, чаклують щоразу. Та що б там не було, кількість їхніх злетів завжди дорівнює кількості повернень «Малятка» на базу.

Нині Надія та Руслана мріють стати офіцерами. І служити в одному підрозділі. А ще мріють зробити так, щоб в армії стало якомога менше паперової роботи, яка забирає багато часу. Та найзаповітнішим їхнім бажанням є досягти перемоги в цій непроголошеній війні.

Ось такий він – перший в Україні, унікальний, дівочий екіпаж безпілотної.

Тарас ГРЕНЬ

Герой України, який особисто знищив три танки ворога та близько 70 бойовиків, знається на інформатиці та хореографії

СИМВОЛІЧНО, ЩО МАЙОР ВОЛОДИМИР ГРИНЮК ІЗ БРИГАДИ ІМЕНІ КНЯЗЯ КОСТЯНТИНА ОСТРОЗЬКОГО НАРОДИВСЯ 14 ЖОВТНЯ – У ДЕНЬ ПОКРОВИ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ, ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА, ДЕНЬ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ

У юності Володя безмірно захоплювався професійними танцями. А пізніше здобув освіту вчителя інформатики. Мабуть, тому у його командирських тактичних побудовах завжди присутні артистизм і філігранність дій. У поєднанні з міцними знаннями, бойовим досвідом, вмінням вести за собою людей та особистою хоробрістю це для вороженьків – суміш моторошна.

Світлодарська дуга, кілька років тому. Повертаюся з нульових позицій на КСП батальйону Гринюка у вогкій темряві. Кількагодинна стрілокотня та гранатометні вибухи на передку вже майже вщухли, й у Гринюка з'являється час для розмови.

– Володю, звідки в мережах узялися такі цифри: ти начебто власноручно знищив 70 бойовиків і кадрових російських військових, 3 одиниці бронетехніки, ще й полонив цілу зграю їхніх вояків?

– Підрахунки не мої, але вони правдиві. Чесно кажучи, точну кількість одиниць противника, які знищив я особисто, мені самому визначити важко. Розумієте, найсерйозніші наші бої були швидкоплинними, коли тактична обстановка змінювалася щогодини. Не до підрахунків було. Приміром, Логвинове ми взяли, хоч тільки з третьої спроби, й відразу відступили на старі позиції. Силами ротної тактичної групи це село ми все одно б не втримали, та й не ставили це собі за мету.

Моїм завданням було знищити ударний кулак, який там формував ворог. Проте, за даними розвідки вищого штабу, моя рота «офіційно» поклала там 183 бойовика. У цьому бою і я «палив» танки власноручно. Мій гранатометник, побачивши російську «сімдесятдвійку», заляк на місці. Я вихопив у нього з рук РПГ-7 з боекомплектom, швидко зробив два постріли. Першим влучив під башту танка, другим, осколковим, відсік піхоту.

Мені ще пощастило – у цього танка була неактивною гармата, ствол дивився вниз-набік. Далі пробираємося, бачимо – другий танк стоїть на позиції,

підбили і його. Потім спалили третій. Навіть не дивились, чи вибігав там хтось із нього, чи ворожий екіпаж згорів разом з ним.

Немає у нас до цих людей аніякого жалю. Адже вони прийшли на нашу землю вбивати українців. І з кожним полеглим нашим солдатом ми знищували їх дедалі безжалісніше. Щадили тільки полонених. Були серед них строковики з Росії, які спочатку розповідали баєчку про «загубились», а потім самі просили залишити їх у нас, щоб вижити. Були й «безстрашні та від-

«За даними розвідки вищого штабу, моя рота «офіційно» поклала в Логвиновому 183 бойовика»

чайдушні» кадіривці, які в полоні відразу ставали дуже вихованими «невинними овечками». Ми не тримали їх у себе довго, передавали далі.

– **То був твій найважчий бій?**

– Один з кількох, але він найцікавіший у тактичному сенсі. Спершу ми спробували взяти Логвинове двома ударними групами на бронетехніці – не вийшло. На додаток втратили два танки, один з яких був приданий мені. Його екіпаж, на жаль, не вижив. Ми відійшли, проаналізували ситуацію, і в мене народилось рішення – атакувати пішим порядком, і тільки так! Я взяв із собою в головну групу кількох розвідників, змінив бойовий порядок наступу підрозділів, почав третю атаку. Для «орків» наші піші

дії були як грім серед ясного неба. Вони вдарилися в паніку, побігли. Й ми увірвалися на їхні позиції, як то кажуть, на їхні плечах...

...Володимир описує цей бій далі. Бойовики підгадали момент, коли придані його роті танки відійшли в тактичний тил перезарядитись, та двинули в контрнаступ. І йому довелося прийняти вкрай нетрафаретне рішення: на чолі з ним та розвідником на позивний «Гібон» двадцять шість його підлеглих пішли лоб у лоб проти... більше ніж двох сотень ворогів! Розрахунок був тільки на специфіку психології бою: «якщо

На чолі з Гринюком та розвідником на позивний «Гібон» 26 воїнів пішли в атаку лоб у лоб проти... більше ніж двох сотень ворогів

противник тебе контратакує, отже, має перевагу».

Спрацювало. Контратака захлинулася, підійшло і закріпилося наше підкріплення. А майбутній Герой України під завісу бою дістав у зону хребта сніп гранатних уламків. Два з них після низки операцій хірурги витягли в шпиталі так і не змогли. Ще в нього в різний час було 3 контузії: у Дмитрівці після обстрілу з «Градів», під Луганським від вибухів снаряда з САУ та протитанкової гранати. Осколки останньої посікли йому обидві ноги, однак він залишився у строю і ці поранення «в особистий рахунок» не бере.

Був у нього ще один бій уже після повернення у стрій у селі Рідкодуб.

За дев'ять годин під щільним ворожим вогнем мотопіхотинці Гринюка витягли з оточення 106 побратимів із сусідньої бригади. Втрати роти Гринюка при цьому становили сім осіб пораненими та два вбитими. А дві доби потому бригадна розвідка доповіла про знищення ротою у тій операції 176 ворогів...

За дев'ять годин під щільним ворожим вогнем мотопіхотинці Гринюка витягли з оточення 106 побратимів із сусідньої бригади. А дві доби потому бригадна розвідка доповіла про знищення ротою у тій операції 176 ворогів

Про своє представлення до звання Героя України Володимир дізнався тільки в Києві на реабілітації, за дві години до вручення «Золотої Зірки». Там командир батальйону його збентежив ще однією новиною – вручати «Зірку» буде особисто Президент України. Володимир каже, що розхвилювався тоді більше, ніж в бою...

Віктор ШЕВЧЕНКО

Хірург із золотими руками

ПІДПОЛКОВНИК ЛАЗАРЕНКО – ХІРУРГ МОЛОДИЙ, ТА ЙОГО ДОСВІД ВРАЖАЄ. НАВЧАВСЯ У ШВЕЙЦАРІЇ, ІТАЛІЇ, СТАЖУВАВСЯ В ЧЕХІЇ В ГОЛОВНОГО ОРТОПЕДА...

Усе в талановитого спеціаліста йшло якнайкраще. Втім, щойно почалася війна, Юрій, покинувши закордон, повернувся до України і пішов служити до Дніпровського військового шпиталю. Там медик за три роки пройшов таку «школу життя», яку жодні професори з найвідоміших клінік світу дати не зможуть... Ще б пак! Очолити травматологічне відділення Дніпропетровського госпіталю у найважчі для країни роки!

Ми зустрічаємось із хірургом одразу після чергової операції. Нині Юрій – начальник травматології ВМКЦ ЦР, тож спіймати його хоча б на десять хвилин той ще квест... Медик постійно комусь терміново потрібен, то операції, то консультації, то колеги за порадою забігають... Ось і сьогодні – щойно зайшли до кабінету, почав розриватися телефон: «Так це ж Сашко, боєць із 79-ки! – радіє медик. – Війна хоч і жаклива річ, та завдяки їй маю багато друзів на все життя».

– Скільки поранених пройшло через мої руки за час служби там? Наприкінці третього року цифра добігала 15 тисяч, – розповідає чоловік. – Без перебільшення, а згідно з точними даними журналу. Ненормований режим, відсутність вихідних, відпусток, траплялося, що ми тижнями жили в госпіталі. Не було сенсу їхати додому. Щойно перетнеш поріг – одразу знову викликають! Та й після кількох днів важкої роботи часто елементарно не вистачало сил на дорогу додому. Хотілося тільки притулити голову до найближчої подушки.

Окрім служби в госпіталі, були ще й постійні ротації на фронт...

– З одним із найскладнішим пацієнтів, який підірвався на розтяжці під Іловайськом, ми тепер хороші друзі. Його діагноз може потрапити в підручники з медицини – відкрита черепно-мозкова травма, численні переломи, уламки в тілі, критична крововтрата... У нього було дуже тривале та складне лікування, ледь витягнули його... Проте де б я ще такого друга знайшов? Насправді я з колегами сотні разів стикався з випадками, про які кажуть: в сорочці народився. Подекуди здавалося: «ну все...», однак помаленьку-помаленьку викарабувалися... Цивільні лікарі часто дивуються: «Як ви це робите? Це ж неможливо! Такий обсяг травми – летальний!» Але заради цих людей, яких ми рятуємо, можна зробити і неможливе...

Багато хто з медиків лише руками розводив, коли Олена після більш ніж пів року консервативного лікування та сильних знеболювальних зверталася до них по допомогу. Діагноз невтішний – асептичний некроз з порушеннями, відмирання кістки... Через численні ускладнення після заміни плечового суглоба медики боялися братися за таку пацієнтку, крім того, проводять такі оперативні втручання лише в кількох клініках країни. Останньою надією для жінки став військовий хірург підполковник медичної служби Юрій Лазаренко.

«Якщо безнадійних поранених ставив на ноги, то й мені допоможе», – подумала Олена й не прогадала.

У Вінниці досі такі операції не виконували. Та медик зовсім не хизується. Каже: «Це лише початок! Але приємно, що нам довіряють не лише військовослужбовці, а й цивільне населення!».

PS. Юрій Лазаренко має багато нагород за роки війни. Проте найкращим подарунком для нього є майже повна відсутність летальних випадків. А ще син, який вирішив пов'язати своє життя із військом.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

«Таке воно, фронтове кохання: між нашими позиціями – кілька сотень метрів, а по кілька діб не бачимось»

Галина та Микола. Обом по 25. Вона – сержант, він – старший матрос. Вона – тендітна блондинка з Івано-Франківщини, він – брутальний донецчанин. Позналились в окремій механізованій бригаді, куди обоє прийшли служити. Галина – за першої ж нагоди після випуску з медичного коледжу, Микола – вже після строкової служби. Довго товаришували та навіть не думали про стосунки: служба, фронтовий прагматизм та зовсім не романтичний побут, роботи настільки багато, що іноді й кількох годин на відпочинок не знайдеш... Яке там кохання? Та все ж закрутилось... Після завершення контрактів уже разом пішли – до морської піхоти.

Нині чоловік із жінкою – в одній роті. Між командно-спостережним пунктом, де служить Галина, та позицією Миколи – якихось кілька сотень метрів... Здавалося б, можна бути разом 24/7... Та де там, не все так просто... Закохані часто не бачать один одного по 2–3 доби, а майже все особисте спілкування відбувається у телефонному режимі.

– Не раз траплялось, що Микола передає по рації щодо обстановки, а я все чую та місця собі не знаходжу. Бувало й навпаки, що до нас прилітало, а він нервує... Та ми знали, на що йшли. Як би страшно один за одного не було, обходимося без принизливих спроб випхати одне одного із передової.

До війни Микола вступив до гірського технікуму, що в Донецьку, у вільний час займався футболом... Повчитись практично не встиг, документи із Донецького закладу забрав і пішов служити строкову із найкращим товаришем. Після строкової обоє підписали контракти, лиш у різні бригади. Саме товариш Миколи пізніше переконає Миколу вже разом із Галиною йти до морської піхоти.

Галина ж зі свого боку задумалась про військову службу ще під час навчання у медичному технікумі, адже має брата – військовослужбовця. Та й у місті, де вчилась, була військова частина.

– Підписати контракт виявилось не так просто, – ділиться Галина. – «Куди тобі йти служити? 20 років! Маленька, худенька!» На той час ніхто не хотів брати на себе відповідальність. Та все ж контракт я підписала. Свій 21-й день народження

святкувала вже на службі. Нині іноді стикаюсь із жіночим: «Жах, я тут житиму!» і мене це шокує... Нас на початку служби завезли на закинтий металургійний завод на Донеччині без світла, із розбитими вікнами й абсолютно ніхто не скаржився, усі знали, на що йшли. Вимили, прибрали, зробили ліжка, облаштувались. Бригада, в яку я потрапила, бойова, велика, відповідно – багато хворих, поранених... Я не пропустила жодної ротації, навіть такого поняття, як ППД, не було, відпочивала лише під час календарних відпусток.

– Із хворими чоловіками – завжди непросто. У бою це може бути справжній камікадзе, а якихось банальних уколів бояться. Чи, коли мова йде про якусь невелику рану, він кричатиме, що легше під кулями лежати, ніж оці маніпуляції терпіти... Змусити когось пити таблетки – взагалі майже нереально. На жаль, від медиків теж не завжди все залежить. Звісно, тішать історії, коли уламок пролітає в кількох сантиметрах від голови та ледь не зачіпає хлопця, та й протилежних, на жаль, вистачає...

– Для військових людей сімейне життя часто стає не меншим випробуванням, ніж війна. Балансувати, аби залишалось достатньо часу і на одне, і на інше – непросто. Я обожнюю службу, зовсім не втомилась, та перед підписанням другого контракту, чесно скажу, вагалась. Але поки що продовжуємо служити, ми справді потрібні тут. Можливо, наша історія стане саме тим винятком із правила? Життя покаже...

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

#LIFESTORY

У свої 22 Христина довела, що командир є командир, незалежно від звання, віку та статі

#LIFESTORY

Львів'янки Христині – усього 22, а вона вже командує вдвічі старшими чоловіками в бойовому підрозділі морської піхоти. І якщо спочатку на її адресу періодично звучало: «Та ти мені в дочки годишся! Та хто ти така, щоб нами керувати?», то за рік служби на передовій скепсис побратимів зник, дівчина всім довела, що командир є командир, незалежно від звання, віку й статі.

Рідні, а в родині Христини семеро діток, не зрозуміли її вибору стати військовою... Дівчина-красуня, а тут армія, війна... Христина каже щиро, що вони й досі її не надто розуміють. Вона – єдина військова в сім'ї. І хоч за рік служби Христині лиш раз вдалось вирватись у коротку відпустку додому, та й хоч у які перипетії не потрапляла і як важко б не було, вона ні про що не шкодує.

Дівчина навчилась бути по-військовому стриманою, проте деякі спогади одразу викликають сльози...

– Рік тому я втратила хорошого товариша, – пригадує Христина. – Спочатку він не проявляв жодного бажання зі мною спілкуватись, навіть відпускав якісь шпильки на кшталт: «Прийшла погратись у кар'єру, побачиш справжню війну й втечеш...». Але з часом ми спілкувалися дедалі тісніше... Він – сирота, ми дуже прив'язались одне до одного. Як нині пам'ятаю, що 14 жовтня вручала йому грамоту до Дня захисника, а за два дні після 10-ї вечора почула рацією, що він «300-й». Медики були далеко, не встигали доїхати, тож я швиденько з водієм помчала до позиції. Винесли його на руках, він уже не дихав, намагались реанімувати, ніби вийшло... На всіх парах мчали до місця госпіталізації, та як приїхали, медики вже були безсилі... Це найважча втрата, товариш, та ще й просто на моїх на руках...

Звісно, жінкою Христина дозволяє собі бути навіть на фронті. От, до прикладу, ввела традицію хоча б раз на тиждень радувати побратимів смачними варениками за маминим рецептом.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

Танковий комбат

Є люди, познайомившись з якими, вже за п'ятнадцять хвилин розмови здається, що знаєш їх усе життя. Сергій Петрович Корсун саме такий. Зовні завжди спокійний і виважений. Від нього навіть під час великого розпачу не почуєш лихого слова. Проте він знає кожного зі своїх воїнів не лише за статутними вимогами, а й може розказати про них фронтові історії, бо з більшістю з них офіцер пройшов гарт пекельними 2014 та 2015 роками.

Якось, під час Дебальцевської битви, танк з його батальйону прийняв бій з кількома ворожими машинами, що з ходу напали на наші позиції. Хлопці розуміли, що стримують наступ ворога і дають змогу вивести поранених українських воїнів та мирних мешканців Дебальцевого з-під вогню, яким російські окупанти поливали місто. Наші танкісти не втекли й не відступили. Вони знищили кілька російських машин та підбили їхній танк, і він загорівся. Воїни змогли пішки дійти до Сергія Петровича, який вів бій неподалік. І одразу звернулися до комбата: «Командире, ми знайдемо танк! Керуй нами далі, назад, у бій!».

Так, комбат знає кожне поранення своїх хлопців, і так само достеменно знає всі машини в підрозділі. Для нього його танковий батальйон є трішки більшим, ніж родина, – це сенс життя. Він щиро сумує за загиблими побратимами. Робить це так, ніби там, у вогні на Сході України, лишилися його діти й брати. З усіх нагород, які отримав за час служби, Сергій Петрович найбільше цінує одну – Народний Герой України. І хоча її не побачити на кітелі комбата, він

#LIFESTORY

завжди возить із собою невелику червону коробку з цією відзнакою. Адже визнання простих українців для нього – найважливіше. Тай не за нагороди іде в бій. Його мета – жити в сильній, квітучій державі, і щоб наш східний сусід, добре отримавши по імперських щелепах українським броньованим кулаком, лише скавчав десь за Уралом при згадці про війну в Україні.

Нині Сергій Петрович обороняє наш мир на Луганському напрямку. І тиша на фронті не дає хибного почуття безпеки. Щодня його танкісти тренуються і обслуговують свої машини, бо добре знають – будь-яке перемир'я з ворогом закінчується його наступом. Але цього разу, якщо ворог вирішить піти вперед, то зустрінє міцний броньований удар танкового комбата Корсуна.

Тарас ГРЕНЬ

Ця жінка вже четвертий рік розміновує Донбас

Побачивши її на вулиці, навряд чи хтось зможе подумати, що за її плечима – 6 років війни. Дебальцеве, Чорнухине, Катеринівка... Десятки врятованих побратимів та... сотні знешкоджених мін.

Ольга пішла на війну добровольцем у 2014 році, до цього ніколи не мала справи з військом. Зі столичного бухгалтера, яким працювала багато років, стала начальником медичної служби в батальйоні імені Джохара Дудаєва.

Нині сержант Ольга Прищепка – сапер. Вона – головний сержант інженерного взводу однієї з бригад ЗСУ. Наразі її війна – знаходити та знешкоджувати залишені проросійськими бойовиками смертоносні пастки.

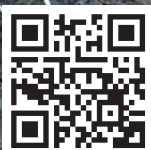
Про службу в добробаті, Дебальцівський плацдарм, захоплення саперною справою та... поранення – Ольга розповіла в полі після розмінування ще однієї ділянки території поблизу Павлополя.

– Сапер залишається живим доти, доки йому страшно – бо тоді він обережний, – відповідає Ольга на запитання, чи не страшно жінці працювати з вибухонебезпечними предметами.

Та каже, що за роки війни не раз подумки прощалася з життям.

#LIFESTORY

2014-й рік. Околиці Катеринівки. Ольга – медик добровольчого батальйону, який тоді був на підсиленні 72-ї бригади, разом із побратимами вирушила на завдання. Бій розпочався раптово.

– Я бачила ворога за десятки метрів. Він стріляв по нас... Думала, ми не вийдемо звідти живими, – пригадує Ольга.

Машина, яка їхала попереду, вибухнула від влучання ворожого снаряда. В перші ж хвилини бою просто на очах у Ольги загинуло одразу чотири чоловіки, двоє було поранених. Під час обстрілу куля влучила і в їхню машину – зачепила водія. Команда в'їхала в кювет. Ольга дивом встигла вистрибнути з неї і просто між вибухами і кулями побігла рятувати поранених хлопців.

– Поранених було багато. Пам'ятаю, як один хлопчик, який мав дев'ять кульових влучань, що здавалося – точно не виживе, подякував мені за допомогу... Я ледве стримувала сльози, бо подумки вже прощалася з ним... Я дуже рада, що мені вдалося його врятувати та довести. Він вижив, – розповідає Ольга.

Таких врятованих життів на її рахунку – не один десяток.

– Так багато загиблих та поранених, як в Дебальцевому, я не бачила більше ніде. Я не встигала всім допомагати. Бракувало навіть бинтів. Щоб перев'язувати рани, навіть футболку порвала на собі ...

Комбат загинув 2 лютого, п'ять днів потому ми вийшли з Дебальцевого. Виходили не через коридор, а на тиждень раніше – це врятувало батальйон, – говорить Ольга.

Потрапивши до лав Збройних Сил, Ольга певний час служила ще медиком. Саперна справа, каже, була для неї закрита. Адже жінка не мала належної освіти. Хоча шукати розтяжки та знешкоджувати міни Ольга навчилася ще в батальйоні імені Джохара Дудаєва. Її вчителем був чоловік Аміні Акуєвої – Адам.

– А як стала бійцем добробату?

– Побачила в інтернеті оголошення про набір. Зателефонувала, прийшла на співбесіду і залишилася. Тут я пройшла курси з тактичної медицини, тут вперше побачила,

Ольга Прищепка на псевдо «Кобра» – єдина жінка-сапер у своєму батальйоні. Ольга вже четвертий рік розміновує Донбас від ворожих снарядів та мін. Чому кобра? Відповідає – бо спокійна, доки її не чіпають...

як знешкоджують розтяжку, і захопилася цією справою, – продовжує Ольга.

У Збройних Силах зуміла переконати керівництво відправити її на спеціальні саперні курси й нарешті почала розмінувати сама.

– Коли сапери побачили, що я розуміюся на снарядах, вибухівці, знаю, що і як влаштовано, зрозуміли, що це моє, кажуть, жінка зазвичай більш уважна та терпляча, а в саперній справі саме це – головне, – каже Ольга.

– Була спочатку командиром відділення, нині – головний сержант інженерно-технічного взводу.

Нині Ольга має вже чималий досвід саперної справи, може розмінувати чи не увесь спектр вибухонебезпечних предметів, який є на озброєнні у ворога. У 2017-му році в Золотому вона підірвалася на розтяжці. Тиждень лікувала поранення в госпіталі й хвилювалася, чи зможе далі служити сапером.

– Щойно повернулася зі шпиталю на позицію – попросила дати в руки гранату. І – видихнула. Все добре. Страху не було. Тож можна далі працювати, – каже Ольга.

Про її поранення діти дізналися лише згодом. Випадково. З розмови мами по телефону. Відтоді завжди під час телефонної розмови кажуть – берегти себе.

– Коли я пішла на війну, меншому синові було всього вісім років, але він зрозумів мене і підтримав. Нині ми постійно на зв'язку. Я рідко буваю вдома. Тож сини зростають самостійними, – розповідає Ольга.

Щодня вона вдягає екіпірування, бере до рук металолушкач, шуп та крок за кроком очищає землю Донбасу від небезпечного «спадку» війни. І добре знає, хай як вона сумує за своєю родиною, покинути розпочату справу швидко не зможе.

Ольга МОСЬОНДЗ

Досвіду в старшого прапорщика
Олександра Лінніка вистачає, як він каже:
«вже 40 років у погонах». Розпочавши
службу 1980-х роках і змінивши багато
гарнізонів, він вийшов на пенсію у 2002 році.

– Сам я родом із Бердянська, тож коли запросили бути викладачем предмета «Захист України» в Державній навчальній заклад профтехосвіти цього міста, я одразу ж погодився. Водночас і сам вступив до педагогічного університету на заочне відділення, – розповідає Олександр Ліннік. – Займатися справою, на якій розуміюся, було досить цікаво, та й з учнями мені поталанило. Вони приходили на мій предмет чогось навчитись, а не просто відсидіти на уроках. Та після 2014 року все частіше мої підопічні почали запитувати «а як там, в АТО?» або «що мене чекатиме в армії?». Відповідати на запитання ставало все складніше, тому я швидко усвідомив, що матиму право відповідати на такі запитання лише тоді, коли сам там побуваю. У 2016 році я сказав директору училища, що власним прикладом хочу довести, що захищати рідну землю можна і потрібно в будь-якому віці.

Тоді Олександрові Григоровичу виповнилося 55 років, і він був знятий з обліку у військкоматі, але це його не зупинило. Коли постало питання, куди йти служити, то обрав саме морську піхоту, не хотілося йти легким шляхом. На поважний вік вчителя ніхто не зважав, вимоги були такі

Услід за викладачем до батальйону прийшли його 13 учнів

ж, як до молодих воїнів. Та чоловік чітко визначив свою мету, тому не бачив жодних нездоланих перешкод. Згодом пройшов усі етапи підготовки, склав психологічну смугу та отримав свій омріяний берет.

Яким же було його здивування, коли невдовзі на контракт у батальйон прийшли служити одразу дванадцять юнаків та одна дівчина, його колишні учні віком від 18 до 22 років.

– Звісно, переживав, особливо коли були на ротатії, намагався провідати кожного, як служать, які успіхи. Дехто вже звільнився, інші й нині несуть службу, – ділиться спогадами Олександр Григорович. – На цій війні у кожного свої «чорні дні». Для мене це було 9 березня 2017 року, коли під час ворожого обстрілу осколок потрапив у скроню одному з моїх хлопців. Серце болить ще й від думки про те, що 10 березня він повинен був їхати у відпустку, бо в нього народилась дитина...

За словами Олександра Лінніка, за ці роки військовий та викладач у ньому вже згенерувалося в одне ціле. Коли був викладачем, допомагав досвід в армії, коли пішов служити, стали в нагоді освіта та робота викладачем.

– Я завжди працював із молоддю, під час колишньої служби був старшиною роти, потім учні в коледжі, а нині молоде поповнення нашого батальйону, – каже Олександр Григорович. – Коли на моїх очах протягом року звичайні юнаки, які дещо невпевнені в собі та й фізично не завжди надто підготовлені, стають особистостями, які знають, чого хочуть, то серце підказує мені, не дарма я ще досі служу.

Нині старший прапорщик Олександр Ліннік – командир одного з блокпостів у районі проведення ООС. Поряд із ним службу несе й один із його учнів.

Дмитро ЗАВТОНОВ

Проти ворожого танка – на БМД

Близько опівночі, 4 липня 2014 року, на 5-му блокпості біля гори Карачун командир відділення сержант Дмитро Бажура готував своїх підлеглих до відбиття атаки російських окупантів...

Раптом українські захисники почули звук важкої техніки. Дмитро мав досвід служби на посаді навідника-оператора, тому одразу сів у БМД-2 та припав до прицілу. Кризь полум'я і дим щось розгледіти було вкрай важко. Тоді він увімкнув фару «Луна» і на відстані 200 метрів побачив танк. За ним у колоні – два БМП-2, БМД-2 й ще один танк. Та загарбники також помітили українську бойову машину.

– Розпочався бій. Ворожий танк зробив перший постріл. Снаряд влучив між бойовою машиною десанту й окопом. Другий постріл пройшов вище. Про можливість зіткнення БМД-2 з танком мені

під час підготовки розповідав інструктор. «Лупи по траках, – казав він, – розіб'єш гусениці – позбавиш його можливості маневрувати і він перетвориться на нерухому ціль», – розповідає Дмитро Бажура.

Сержант так і вчинив – почав стріляти по гусеницях і розтрощив праву. У відповідь ворог відкрив вогонь з кулемета калібру 12,7 мм.

– Було таке відчуття, що тобі одягнули на голову баняка й б'ють по ньому кувалдою. Так тривало хвилин десять. Під час того обстрілу я дістав контузію, – пригадує Дмитро.

Скориставшись тим, що увага танкового екіпажу противника була прикута до БМД, наш гранатометник зробив влучний постріл. Танк загорівся, і невдовзі здетонував боекомплект.

Із-за підбитого танка виїхали декілька БМП та БМД. Одна з них підірвалася на міні. Дмитро почав працювати по другій. Разом із гранатометником вони знищили БМП. Танк у хвості колони підбили військовослужбовці 95-ї бригади з гори Карачун. Зазнавши вагомих втрат, противник відступив. За цей бій Дмитро Бажура був нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Нині прапорщик Дмитро Бажура обіймає посаду техника відділення експлуатації та ремонту комп'ютерних систем інформаційно-обчислювального центру Військової академії (м. Одеса).

Володимир ВІВАТ

Олег КОРОСТЕЛЬОВ:

«Серед новинок КБ «Луч» у лінійці ПТРК – надлегкий керований протитанковий комплекс...»

Ракетні комплекси «Вільха» та «Нептун», це яскрава візитівка не лише КБ «Луч» (саме це підприємство є головним виконавцем цих проєктів за державним оборонним замовленням), а й, без перебільшення, всього вітчизняного оборонно-промислового комплексу. Прийняття на озброєння ЗСУ цих комплексів – це справді прорив у зміцненні «ракетного щита» нашої держави. Кореспонденти АрміяInform зустрілися з генеральним конструктором – генеральним директором Державного підприємства «Державне Київське конструкторське бюро «Луч», Героєм України Олегом Коростельовим та розпитали, яка динаміка розвитку підприємств вітчизняної «оборонки» спостерігається за останні роки та над реалізацією яких перспективних проєктів нині працює КБ «Луч»?

«ПРОЄКТ РАКЕТНОГО КОМПЛЕКСУ «НЕПТУН» ПРОДЕМОНСТРУВАВ РЕАЛЬНИЙ ЧИМАЛИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНСЬКОЇ «ОБОРОНКИ»

– Робота над реалізацією проєкту ракетного комплексу «Нептун» показала реальний потенціал оборонно-промислового комплексу України. Ми підтвердили, що українській «оборонці» під силу видавати нові ракетні комплекси. Під час виробництва комплексів «Вільха» і «Нептун» ми використали всі найкращі наші технічні рішення. Йдеться передусім і про турбореактивні двигуни, і твердопаливні, і головки наведення, і інерційні системи, автопілот, системи обміну інформацією і багато іншого. Те, над чим наші підприємства і фахівці працювали тривалий час, виявилось таки затребуваним.

При цьому скажу, що ми не сприймаємо «Вільху» чи «Нептун» як технічний ідол і не спочиваємо на лаврах. Нам треба рухатись далі. У нас є серйозні прогалини у багатьох складових системи озброєння ППО, потребує підсилення й вертолітне озброєння. Серед головних завдань сьогодні – створення корабельної версії комплексу «Нептун». Той комплекс, який ми вже готові випустити серійно, він наземний, це береговий ракетний комплекс, який призначений для ураження кораблів

противника. А нам конче потрібний ще й ракетний комплекс, який буде встановлюватись на кораблях.

«ДЛЯ СТВОРЕННЯ КОРАБЕЛЬНОГО ВАРІАНТА КОМПЛЕКСУ «НЕПТУН» НЕОБХІДНО НЕ МЕНШЕ НІЖ ПІВТОРА РОКУ»

– Скажіть, будь ласка, а скільки, на ваш погляд, займе часу програма зі створення корабельної модифікації ракети «Нептун»?

– На мій погляд, тут треба говорити не про створення нової модифікації ракети.

Тому що ракета, швидше за все, не зазнає істотних змін, вона просто буде вистрілюватися з іншої платформи. Тут, скоріше, слід вести мову про створення комплексу, який буде розміщуватись на кораблі. От саме він і потребує значного доопрацювання. Тому що ми запускаємо ракету ні з землі, де можна прив'язатись до місцевості за допомогою спеціальних систем, а запускаємо з корабля, де потрібен той самий меридіан, транслювати від точних його позицій в даний момент часу до системи, яка забезпечить впровадження та передачу даних на саму ракету. За моїми попередніми підрахунками, виконання цієї роботи разом із проведенням випробувань може зайняти не менше ніж півтора року.

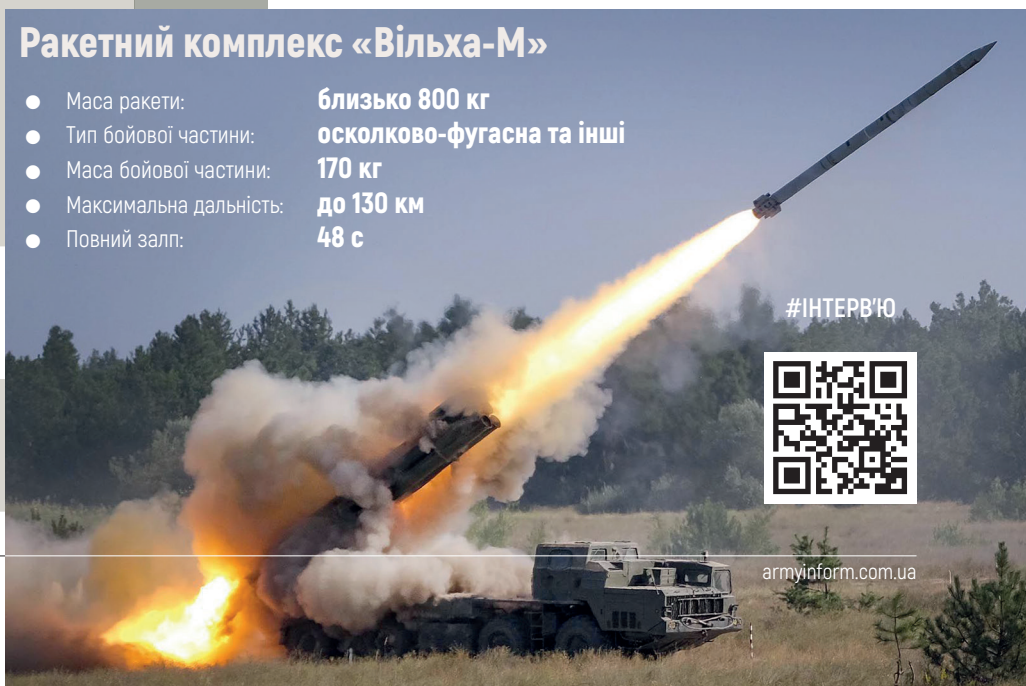
– Під які типи плавзасобів плануєте розробляти корабельні модифікації комплексу?

– Залежно від замовлення ВМС України, ми готові розмістити «Нептун» на будь-який плавзасіб, що здатний нести комплекс щонайменше з чотирма ракетами. Тобто, це може бути, до прикладу, ракетний катер.

Ракетний комплекс «Вільха-М»

- Маса ракети:
- Тип бойової частини:
- Маса бойової частини:
- Максимальна дальність:
- Повний залп:

близько 800 кг
осколково-фугасна та інші
170 кг
до 130 км
48 с

#ІНТЕРВ'Ю

«ДИВІЗІОН «НЕПТУНІВ» ПЛАНУЮТЬ ВИГОТОВИТИ ЗА РІК»

– Скільки часу знадобиться підприємству для виконання замовлення від Міністерства оборони на ракетні комплекси «Нептун»?

– Наразі наші виробничі потужності та підприємств, з якими ми працюємо у операції у цьому проєкті, а їх лише основних близько 20, дозволяють нам виготовити дивізіон ракетних комплексів «Нептун» впродовж року.

– Олегу Петровичу, а на світовому ринку ОВТ, хто може скласти конкуренцію «Нептуну»?

– Насамперед це американська система «Гарпун», а також російська система, так званий комплекс «Бал». У нас з ними приблизно однакові тактико-технічні характеристики, у всіх приблизно однакові бойові частини, приблизно однакові розміри,

«портфель» замовлень. У нас є не тільки ракети «Нептун» і «Вільха», ми серійно виготовляємо протитанкові ракетні комплекси, ведемо роботи по «апгрейду» (відновленню) систем, зокрема вертолітних, протитанкових автоматичних комплексах типу «Штурм-С», зенітних ракетних комплексів різних типів, а ще модернізуємо ПТРК «Скіф».

– Як змінилася динаміка розвитку КБ «Луч» за роки російсько-української війни?

– Починаючи з 2014 року динаміка замовлень істотно змінилася. Якщо до війни ми мали обсяг виробництва – 400-500 млн грн на рік, то минулого року обсяг виробництва сягнув до майже 4,7 млрд грн. За результатами цього року цей показник буде не меншим.

– Яка пропорція між контрактами для ЗСУ та іноземних замовників?

– Тривають перемовини і не з одною країною. Як правило, це тривалий за часом процес. Замовник придивляється, вимагає гарантій, хоче подивитися на результати випробування у своїй країні, тому що у одних – спокотно, у інших, навпаки – низькі температури. Тому до укладання угоди можуть пройти роки.

– Чи можете назвати географію країн, куди КБ «Луч» постачає свою продукцію?

– Географія насправді дуже широка. Деякі країни закуповують по кілька екземплярів ПТРК, вивчають українську зброю. Але більшість замовників укладають угоди на широкий перелік нашої продукції та значні обсяги. Серед найбільших наших замовників – В'єтнам, Китай, Південна Корея, арабські країни та інші.

«ІНОЗЕМНИХ ЗАМОВНИКІВ НАЙБІЛЬШЕ ПРИВАБЛЮЄ УКРАЇНСЬКИЙ «СКІФ», ЯКИЙ ЗАСЛУЖИВ РЕПУТАЦІЮ «ВИСОКОТОЧНОЇ СНАЙПЕРСЬКОЇ ГВИНТІВКИ»

– А яку продукцію замовляють найбільше, скажімо, із номенклатури ПТРК?

– Найбільше замовляють «Скіф», який заслужив репутацію «високоточної снайперської гвинтівки» через високу точність влучання у ціль, тільки замість патрона – ракета. Останнім часом суттєво зріс попит і на «Корсар», можливо, тому що він більш зручний, хоч і стріляє на меншу відстань. Водночас простий у експлуатації та високоточний. Наші ракети на відстані 2,5 км влучають усередину нанесеного на щит перехрестя, розміром 2,3х2,3 м. І «Корсар», і «Скіф» – це високоточна зброя, але мають різну ТТХ щодо застосування.

– У солідній лінійці ПТРК, яку виробляє КБ «Луч», передбачаються новинки?

– Нині ми працюємо над створенням надлегкого керованого протитанкового комплексу. Про що йдеться, якщо коротко, уявіть, ви наче тримаєте у руках гранатомет, тільки з керованою ракетою – і ви гарантовано влучите у ціль. Також працюємо над протитанковим комплексом для вертольота, а ще подальшою модернізацією ПТРК «Скіф» [«Стугна-П»], робимо його легшим. Так би мовити, за аналогією з сучасним айфоном: здавалося б, вже немає чого вдосконалювати, але виробник пропонує нову опцію, яка покращує наявний гаджет. Передбачаємо, що вже наступного року ми проведемо практичні випробування цих перспективних розробок.

– Дякуємо за розмову.

Інтерв'ю вели
Дмитро РОМАНЮК і Сергій ВОРОНКОВ

Ракетний комплекс «Нептун»

- Дальність стрільби:
- Віддаленість стартової позиції від берегової смуги:
- Максимальна кількість ракет Р-360 в одному залпі:

від 7 до 280 км
не більше ніж 25 км
24 одиниці

- Інтервал пуску в залпі:
- Час розгортання комплексу на новій позиції:
- Запас руху комплексу по суходолу:

від 3 до 5 сек
до 15 хв
до 1000 км

вага ракети. Тут важливо, характеристики систем комплексу, які опрацьовують дані і передають їх на ракету, а саме – системи зв'язку, розвідки, уточнення вихідних даних для ракети, наведення ракети.

– У «Нептуні» всі складові вітчизняного виробництва?

– Виключно. Адже із закордонних партнерів нам би ніхто зі складових важливих систем нічого не продав би. У цій царині є небагато виробників, і кожен дуже дорожить своїми розробками. І ніхто не хоче мати нових конкурентів.

– Олегу Петровичу, а який нині у КБ «Луч» «портфель» замовлень?

– На сьогодні ми маємо досить солідний

– Починаючи з 2014 року різко збільшилася частка державного замовлення, приблизно до 40%, тоді як до цього вона не перевищувала 10%. Якщо говорити про теперішній час, то частки державного та іноземного замовлень приблизно вирівнялися, так би мовити, 50/50. При цьому підтвердилося старе спостереження: прийняття на озброєння певного зразка, укладання солідного державного замовлення, це найкраща реклама для продукції вітчизняних зброярів, це гарантовано пробуджує інтерес у іноземного замовника до ОВТ українського зразка.

– Чи вже надходили іноземні замовлення на «Нептун»?

#ТЕХНІКА

Броньований автомобіль «Козак-2М1»

Броньований автомобіль «Козак-2М1», який серійно виготовляє ПАТ «НВО «Практика, здатний витримати обстріл бронебійно-запальними кулями калібру 7,62x39 у будь-якій проекції та підірв 8 кг міни чи фугасу під колесом. Для підвищення захисту екіпажу та десанту він обладнаний протимінними сидіннями та багатошаровою підлогою. Бронемашина має повністю несучий бронекорпус, що відрізняє її від інших аналогічних бронев автомобілів, які зазвичай будують на базі позашляховиків чи вантажівок.

«Козак-2М1» з повною вагою 14 тонн оснащений 280-сильним дизельним двигуном об'ємом 5,9 л та крутним моментом 950 Н*м. Бронев автомобіль має незалежну підвіску з можливістю блокування всіх коліс, кліренс у 500 мм та вертикальним ходом коліс у 260 мм. Все це забезпечує високу прохідність і мобільність «Козак-2М1», а також його максимальну швидкість у 110 км/год.

Головним озброєнням «Козак-2М1» є 12,7 мм великокаліберний кулемет НСВ, який встановлений у захищеній турелі. Він забезпечує прицільну стрільбу на відстань до 2 км по наземних цілях. Екіпаж бронемашини становить 8 осіб – 2 члени екіпажу та 6 бійців у десантному відділенні.

Прийнятий на озброєння українського війська у квітні 2020 року.

Ракетний комплекс «Нептун»

Береговий ракетний комплекс 360МЦ «Нептун» за результатами державних випробувань прийнято на озброєння українського війська. Міністр оборони України Андрій Таран підписав відповідний наказ 23 серпня 2020 року.

РК-360МЦ – комплекс крилатих ракет наземного базування з протикорабельною ракетою Р-360, що призначений для ураження бойових кораблів, десантних, танко-десантних кораблів та транспортів, які діють як самостійно, так і в складі корабельних груп і десантних загонів, та берегових радіоконтрастних цілей у простих і складних метеорологічних умовах, у будь-який час доби і року, при активній вогневій та радіоелектронній протидії противника.

Ракетний комплекс «Нептун»

#ІНФОГРАФІКА

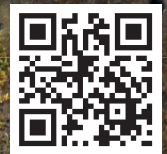

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ:

Дальність стрільби, км	від 7 до 280
Віддаленість стартової позиції від берегової смуги, км	< 25
Максимальна кількість ракет Р-360 в одному залпі, одиниці	24
Інтервал пуску в залпі, с	від 3 до 5
Час розгортання комплексу на новій позиції, хв	до 15
Запас руху комплексу по суходолу, км:	до 1000

БпАК А1-СМ «Фурія»

#ТЕХНІКА

Безпілотний авіаційний комплекс розвідки та коригування вогню артилерії А1-СМ «Фурія» розроблений та серійно виготовляється НВП «Атлон Авіа». Здатний проводити розвідку та визначати точні координати цілі як вдень, так і вночі, може перебувати в повітрі понад 3 години та має оперативний радіус у 50 км. До складу комплексу входить декілька літальних апаратів, денне та нічне корисне навантаження (включаючи тепловізійну камеру), наземна станція управління та обробки інформації, антени та інше додаткове обладнання.

Побудований за аеродинамічною схемою літаюче крило А1-СМ «Фурія» здатний розвивати швидкість до 130 км/год, підніматися у повітря до 2500 м та долати відстань до 200 км. Цей дрон, завдяки використанню склотканини, карбону та кевлару, має максимальну злітну вагу у 5,5 кг, а живлення здійснюється потужною батареєю до 42000 mAh.

Прийнято на озброєння українського війська у квітні 2020 року.

Тактична бойова колісна машина «Дозор-Б»

«Дозор-Б» розроблений та виготовляється на ДП «Харківське конструкторське бюро з машинобудування імені О.О.Морозова». Являє собою повнопривідну броньовану машину з колісною формулою 4x4. Створена як багатоцільовий захищений транспортний засіб для перевезення особового складу, озброєння та військового обладнання масою до 2 тонн. Машина призначена для використання в підрозділах сухопутних військ, військової поліції, розвідувальних і тилових підрозділах. Залежно від призначення передбачено різне виконання під час виробництва: бронетранспортер, санітарна, командно-штабна, розвідувально-дозорна та інші спеціальні машини.

Прийнято на озброєння українського війська у липні 2020 року.

В Україні створили мобільний комплекс протидії дронам RIFF-P

У сучасних військових конфліктах безпілотні літальні апарати (БПЛА) активно застосовуються як розвідники, системи ударної авіації, координаторів наземних дій. Бойові дрони виконують тривалі польоти, стійкі до зовнішніх впливів, мають відносну автономність – здатні виконувати конкретні завдання на полі бою, а також самостійно приземлюватися. Відповідно, це вимагає від мілітарної промисловості своєчасної розробки надійних та ефективних рішень для протидії ним. Саме гвинтівки системи «антидрон» наразі і є одним з таких рішень. Насамперед вони мають забезпечити надійний захист як цивільних, так і військових об'єктів від невеликих БПЛА.

Має напрацювання в цьому напрямку і ТОВ «ІнтерПролнвест». Фахівці компанії розробили переносний комплекс протидії дронам RIFF-P. Він призначений для боротьби з безпілотними літальними апаратами роторного типу у вигляді квадрокоптерів, гексакоптерів і тому подібних.

Як розповів АрміяInform головний конструктор цієї компанії Сергій Луговський, «антидронна» гвинтівка RIFF-P може застосовуватись для захисту об'єктів критичної інфраструктури, військових баз, контрольно-пропускних пунктів, запобігання випадків незаконного пере-

тину державного кордону, а також при проведенні масових заходів з великою кількістю людей.

До слова, гвинтівка RIFF-P створена на базі українського автомата «Малюк», що має компонування bullrap (ударно-спусковий механізм та магазин розташовані в прикладі позаду спускового гачка). Вага гвинтівки складає 4,8 кг, що дозволяє одній людині легко з нею управлятися. Радіус пригнічення сигналів супутникової навігації, управління та відеосигналів – 1500 м. Запас роботи акумуляторів складає 60 хвилин безперервної роботи, але є можливість замовити додаткові акумулятори. RIFF-P має направлену антену з кутом розкриття 20 градусів. Вихід радіочастотного живлення – 100 Вт (4 смуги).

За словами Сергія Луговського, принцип роботи RIFF-P полягає у тому, що комплекс виводить дрон з робочого стану, нейтралізуючи одночасно зв'язок з оператором та пригнічуючи сигнали GPS, ГЛОНАСС, Galileo або BeiDou. При цьому система не потребує додаткового часу на підготовку і вмикається натисканням лише однієї кнопки.

До речі, нині зразки системи протидії дронам RIFF передані на дослідну експлуатацію до Збройних Сил України.

Сергій ВОРОНКОВ

СИСТЕМИ RIFF РОЗРОБЛЕНІ ДЛЯ БОРЬБИ З БЕЗПІЛОТНИМИ ЛІТАЛЬНИМИ АПАРАТАМИ РОТОРНОГО ТИПУ (МУЛЬТИКОПТЕРИ, ГЕЛІКОПТЕРИ, КВАДРОКОПТЕРИ, ГЕКСАКОПТЕРИ ТА ІН.), А ТАКОЖ БЕЗПІЛОТНИКІВ ТИПІВ ЛЕТЮЧЕ АБО НЕРУХОМЕ КРИЛО

■ ЗАСТОСУВАННЯ

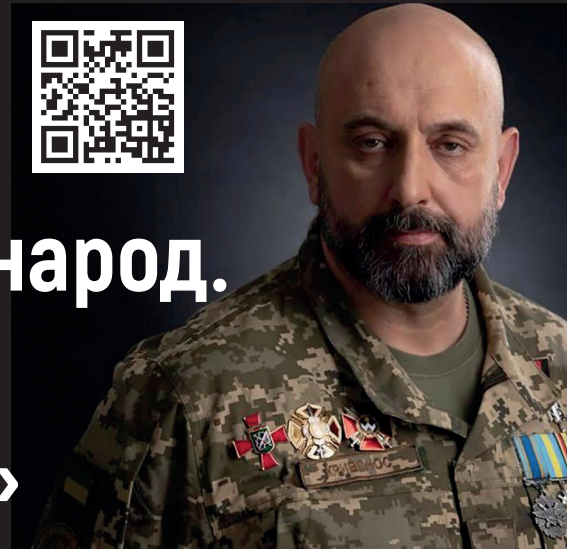
- Захист об'єктів критичної інфраструктури, воєнних баз, контрольно-пропускних пунктів
- Запобігання випадків незаконного перетину державного кордону
- Захист публічних заходів

☎ ДІАПАЗОН РОБОЧИХ ЧАСТОТ

- Дистанційне радіоуправління та передача відеосигналу: **2400-2480 МГц**
- GPS L2: **1227 МГц**
- Дистанційне радіоуправління: **860-950 МГц** (опція)
- Дистанційне радіоуправління: **400-470 МГц**
- GPS L1+ Glonass: **1575 МГц**
- Дистанційне радіоуправління та передача відеосигналу: **5.8 ГГц**
- Передача відеосигналу: **1200-1300 МГц**
- Дистанційне радіоуправління: **1800-2000 МГц** (опція)

«Російська армія ніколи не зможе перемогти озброєний український народ. Ось для чого потрібна територіальна оборона!»

#ІНТЕРВ'Ю

Заступник секретаря РНБОУ генерал-майор Сергій Кривonos уже понад рік лобіює законопроект «Про територіальну оборону України». Про перепони на шляху цього документа, його союзників та опонентів, а також про інші актуальні питання реформи у сфері оборони та безпеки, читайте в ексклюзивному інтерв'ю, який бойовий генерал дав АрміяInform.

– Сергію Григоровичу, у чому складнощі із законопроектом про тероборону? Чому так довго ваше «дітище» проходить Верховну Раду? Говорять, що вже з'явилися альтернативні документи?

– Можливо, хтось і пише ці закони, але на Комітеті Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони та розвідки саме наша команда представила концепцію законопроекту про територіальну оборону у жовтні 2019-го. Створено робочу групу під керівництвом народного депутата Федора Веніславського. До її складу увійшли представники всіх силових структур, зокрема, Збройних Сил, Нацполіції, СБУ, Державної прикордонної служби, експерти РНБОУ, а також представники волонтерського руху, які займаються цим питанням. Ми багато працювали і на весну виходили із законопроектом. Але, як ви розумієте, на темп роботи над проектом Закону вплинув коронавірус. Ми перейшли у режим online. Проте на травень ми завершували. Однак підключилися, як я їх називаю, «незацікавлені сторони» у процес, і надали інші пропозиції. Довелося перепрацювати, вести дебати. З червня ми практично кожного тижня зустрічалися у Комітеті. Спочатку військові говорили, що їх все влаштує, потім змінювали своє рішення. Тоді почали гратися з добровольчими рухами. Інколи доходило до безглуздя. Законопроект, який надавав Інститут майбутнього, розписував, що таке бойовий наказ і які обставини дозволяють його не виконувати, зокрема

«якщо життю військовослужбовця загрожує небезпека»... Ви ж розумієте, що це нонсенс, адже тоді наказ можна взагалі не виконувати.

– Звісно, адже на війні взагалі небезпечно...

– Ми вперлися і рухаємося вперед, бо розуміємо, яка з'явиться потужна сила у країні, якщо створимо територіальну оборону. Ми вивчили приклад багатьох країн, однак не копіювали, як нам пропонували. Завжди є нюанси. Пропонували переписати, зокрема досвід Естонії. Однак, по-перше, Україна навіть за територією дещо відрізняється. По-друге, естонський Кайтеліт існує з 1918 року і його постійно змінювали, реформували. Собі ми взяли найкраще і, звісно, те, що юридично нам підходить.

В УКРАЇНІ ПОНАД 700 ОБ'ЄКТІВ ІНФРАСТРУКТУРИ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ПОСИЛЕНОЇ ОХОРОНИ

– Які найбільш принципові проблеми стоять на перепоні законопроекту про тероборону?

– Актуальне питання, яке наразі не розв'язане: хто керуватиме територіальною обороною? Генеральний штаб ЗСУ вважає: всім процесом повинен керувати саме він, але територіальна оборона – це компонент не тільки військовий. І нинішній стан тероборони не відповідає сучасним викликам.

Територіальна оборона – це безпека обласей України, її надійний тил. Передусім

вона унеможливить безкарну діяльність диверсійних груп противника. Чудовий приклад успішної тероборони – Сватове 2014 року. Проукраїнськи налаштовані мешканці цього містечка, озброєні мисливськими рушницями, згуртувалися і не допустили «зелених чоловічків»! І це попри те, що пів Луганщини накрила хвиля російської спецоперації...

Отож, наполягаємо: територіальна оборона має виконувати заходи з охорони і захисту органів: державної влади, місцевого самоврядування, військового управління, державного кордону, об'єктів критичної інфраструктури, важливих об'єктів, комунікацій та цивільного населення України в мирний час і в особливий період.

В Україні понад 700 об'єктів інфраструктури, які потребують посиленої охорони. МВС наполягає, що нацгвардійці з цим завданням впораються самостійно. Однак, які реальні їхні сили на прикладі, скажімо, обласного центра? Якщо відняти засоби, залучені на чергуванні, супроводженні, інших завданнях, на обласність лишається 300-400 нацгвардійців. Це – крапля в морі.

А чи вистачить сил у разі загострення ситуації на білоруських кордонах? А це 1086 км загрозованої пустоти! За військовим потенціалом російська армія спроможна нанести сильне ураження нашим Збройним Силам, якщо не прийде допомога міжнародних партнерів. Але армія РФ ніколи не переможе підготовлений і озброєний український народ. Ось для чого потрібна територіальна оборона!

Крім того, ми розуміємо: та величезна кількість людей, що повернулися з АТО/ООС і відчують нереалізованість, бо

не змогли пристосуватись, знайшли б себе в теробороні.

Закон про територіальну оборону допоможе заохотити громадян захищати себе, свій будинок, село та місто, де вони проживають. До речі, в Польщі були проаналізовані помилки, допущені нами у 2014 році, і в 2017-му Сейм ухвалив два закони (один про створення системи територіальної оборони, другий – про Війська ТрО), які дозволили активно розвивати тероборону. Наразі у них сформовано і діють 12 бригад та 5 навчальних центрів. Ми ж намагаємось створити тероборону 6 років, але успіху не досягнуто. Збройні Сили зайняті війною. Поляки ж, розуміючи це, на етапі формування вивели війська територіальної оборони з-під підпорядкування Генштабу під Міністерство оборони. Ми написали Закон, в якому є чітке формування й розуміння загальнодержавної системи ТрО, взаємодії всіх суб'єктів військової складової – війська ТрО, участі громадян та громадських об'єднань. Буде створено орган у складі Міноборони України, який формуватиме державну політику в сфері ТрО. Міністр оборони має контролювати та організувати взаємодію між цивільними й військовими компонентами територіальної оборони. У кожній області передбачаємо ситуаційний центр, який моніторитиме, плануватиме та реагуватиме на виклики.

– Ви неодноразово наполягали на необхідності ухвалення закону про тероборону до вересня, аби у держбюджет заклали кошти на його реалізацію. Чи є шанси встигнути?

– Шанси є. Ми зустрічались і презентували законопроект Президенту України. Він назвав його першочерговим та дав доручення докласти зусиль, аби парламент розглянув його вже цього року.

ПОТРІБНА ПЕРЕБУДОВА З УРАХУВАННЯМ ЗАХІДНОГО ДОСВІДУ

– Ви нещодавно повернулися з робочої поїздки. Яку оцінку можете дати розгортанню та залученню частин тероборони в рамках міжнародного навчання «Об'єднані зусилля»?

– На жаль, тут все доволі прозаїчно і дуже формально. Та інформація, яку я отримав, ще раз засвідчує: тероборону потрібно перебудувати кардинально на основі нового законодавства з урахуванням західного досвіду.

ВІЙНА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ТА КІБЕРПРОСТОРІ НІКОЛИ НЕ ПРИПІНЯЄТЬСЯ, ПОПРИ ТЕ, ЩО 90% СУСПІЛЬСТВА ЇЇ НЕ БАЧИТЬ І НЕ РОЗУМІЄ

– Успішно пройшли надзвичайно важливі для безпеки України міжнародні навчання «Об'єднані зусилля». Однак не обійшлося без ложки дьогтю – російської хакерської атаки...

– Гадаю, добре, що це трапилось саме зараз. Адже ще раз показало: ворог не спить, не зупиниться і не заспокоїться. Водночас ця НП виявила слабкість нашої системи кіберзахисту. А війна в інформаційному та кіберпросторі ніколи не припиняється, попри те, що 90% суспільства її не бачить і не розуміє. Все – через відсутність інформаційної грамотності населення. Аби це змінити, ми передбачаємо введення для студентів вишів такого предмета, як «Основи інформаційно-психологічних операцій». Люди з вищою освітою мають розумітися на інформаційних маніпуляціях, розбиратися в основах інформаційної безпеки, кіберзахисту. У нас, на жаль, не приділено цій сфері достатньо уваги. Відсутні потужні офіційні теле- та радіоканали, інформресурс-

си і розуміння, що таке система підготовки, продукування та супроводження офіційних меседжів. Якими засобами проводити державну інформаційну політику, якщо майже всі канали викуплені олігархами і служать їхнім політичним та клановим інтересам? Зрештою, звернімося до західного досвіду і розбудуймо систему захисту інформаційного та кіберпростору України!

До речі, далеко не ходитимемо. Погляньмо знову ж на поляків. Вони реалізували елементи кіберзахисту в системі тероборони. Зрозумівши, що не в змозі утримувати на зарплаті високопрофесійних IT-івців, заохотили їх робити свій внесок у спільну справу у вихідні. Тепер вони як волонтери працюють у підрозділах кіберзахисту тероборони, виконують завдання. Ці фахівці проходять перевірку, допідготовку, контролюються... Схожий досвід є в інших країнах. У Китаї, наприклад, на цій ниві працює цілий корпус фахівців-добровольців.

У нас, особливо у перші роки війни на Донбасі, чинити опір російській інформаційній агресії піднялася величезна кількість волонтерів. Державі достатньо було прийняти програму й об'єднати їхні зусилля, підтримати, однак цього не сталося. Нині залишилися тільки окремі ресурси, які самотужки вишуковують кошти і працюють: «Інформнапалм», «Миротворець», «Новинарня»... Можна перелічити на пальцях однієї руки. Але ж держава має створювати надійний інформаційний та кібершит захисту. Парадокс: усі знають, що наші IT-фахівці – найкращі у світі, але ж, що ми робимо, аби скористатись їхнім талантом і досвідом? Майже нічого! Закон про тероборону допоможе й у цьому питанні.

Руслан ТКАЧУК

Додаткові виплати та винагороди для військовослужбовців

Нова додаткова винагорода за створення безпечних умов виконання бойових завдань та збереження життя і здоров'я під час участі в заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях вже виплачують військовослужбовцям.

Виплату **від 5 до 18 тисяч гривень** (залежно від посади), запроваджено вперше за час особливого періоду для військовослужбовців, які стримують збройну агресію Російської Федерації

у Донецькій та Луганській областях. Першим траншем, а саме за період з 27 липня по кінець серпня, виплачено майже 298 мільйонів гривень, повідомив Міністр оборони України Андрій Таран.

– Необхідними коштами для регулярної виплати вказаної винагороди на поточний 2020 рік Міноборони забезпечене. Працюємо, щоб відповідні суми на ці додаткові винагороди були передбачені в бюджеті оборонного відомства і на наступний, 2021 рік, – зазначив Міністр оборони України Андрій Таран.

Крім неї, також залишається **винагорода військовослужбовцям за безпосередню участь у воєнних конфліктах**, у заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях чи в антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду.

За безпосередню участь військовослужбовців у воєнних конфліктах, у заходах ЗНБО чи в АТО на лінії бойового зіткнення на глибину ротних опорних пунктів першого ешелону оборони; виконання бойових завдань на території противника (території між позиціями військ противника та своїх військ), в акваторії Азовського моря; участь у заходах з відбиття збройного нападу на об'єкти, що охороняються військовослужбовцями, звільнення таких об'єктів у разі їх захоплення або спроби насильного заволодіння зброєю, бойовою та іншою технікою винагорода становить **17 тисяч гривень** на місяць, а в інших місцях дислокації в межах визначеного району воєнного конфлікту, заходів ЗНБО чи АТО – **6500 гривень**.

Якщо служитимеш не там де пропи- саний – отримай **підйомну допомогу**. Це грошова допомога у разі переїзду до нового місця служби, яке розташоване в іншому населеному пункті, у разі призначення на нову військову посаду, зарахування на навчання до вищих військових навчальних закладів, термін навчання в яких становить шість місяців і більше (без збереження посади за попереднім місцем служби), або у зв'язку з передислокацією військової частини (підрозділу військової частини).

Особа отримує кошти в розмірі місячного грошового забезпечення за новим місцем проходження служби та 50 % від цієї суми – на кожного члена сім'ї.

Допомога у разі переїзду на нове місце військової служби на членів сім'ї військовослужбовця виплачується після реєстрації їхнього місця проживання у населеному пункті за місцем військової служби (проживання) військовослужбовця.

Окрім підйомної допомоги, виплачуються також добові за кожен день перебування в дорозі.

Виплата одноразової грошової допомоги військовослужбовцям після укладення ними першого контракту у 2020 році становить **від 16 816 до 21 020 гривень**. Для отримання коштів військовослужбовець пише рапорт на ім'я командира після набрання чинності першого контракту та вступу до виконання обов'язків за посадою на підставі наказу начальника. Особам, які уклали перший контракт про проходження війсь-

кової служби під час навчання у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, військових коледжів або навчальних частинах (центрах), одноразова грошова допомога виплачується після закінчення навчання у цих навчальних закладах у військових частинах, до яких їх призначено для подальшого проходження військової служби.

Компенсація за піднайом житла: спрощений механізм виплат кі ширше коло осіб. Для отримання виплат, військовослужбовцям не потрібно перебувати на обліку осіб, які потребують поліпшення житлових умов через забезпечення службовими житловими приміщеннями. Також для отримання грошової компенсації реєстрація місця проживання військовослужбовців та членів їхніх сімей за місцем проходження військової служби не обов'язкова.

Наразі грошову компенсацію виплачують особам офіцерського, старшинського, сержантського і рядового складу, які

проходять військову службу за контрактом, а також курсантам військових вишів, які мають сім'ї. Розміри відповідних виплат встановлюються наказами Мініборони про бюджетну політику на відповідний рік. У 2020 - за піднайом військовослужбовці у столиці отримують щомісячно **3800 гривень**, обласних центрів – **2850**, інших населених пунктах – **1900**. При цьому військовослужбовцям, які мають троє і більше членів сім'ї, компенсація збільшується у 1,5 раза.

Грошову компенсацію виплачують починаючи з дня реєстрації поданого в установленому порядку рапорту військового.

Аби уникнути соціальної несправедливості, у 2020 році змінився механізм надання **матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань**. Право на виплату в розмірі **місячного грошового забезпечення** (крім винагород) мають особи у разі смерті дружини (чоловіка), дітей, батьків військовослужбовця, порушення стану здоров'я військовослужбовця, перебування його на лікуванні, довготривалій реабілітації, що підтверджено відповідними медичними документами (випис-

ний епікриз, довідка про захворювання, постанова військово-лікарської комісії), а саме: онкологічне захворювання (хірургічне лікування, променева та (або) хімотерапія); захворювання на туберкульоз, ВІЛ/СНІД, вірусний гепатит В, С; вибуття на довготривалу реабілітацію (більше одного місяця поспіль) унаслідок травм, захворювань нервової, серцево-судинної системи, опорно-рухового апарату та інших захворювань органів і систем з тяжким перебігом або наслідками, що потребують про-

ведення багатоетапного хірургічного лікування, протезування втраченої кінцівки (кінцівок), ендопротезування, трансплантації органів, індивідуального догляду, протирецидивного лікування з довготривалим застосуванням дорогих лікарських засобів.

Інші військовослужбовці можуть розраховувати на виплату в розмірі одного окладу за військовим званням. Її здійснюють упродовж року за рапортом військовослужбовця на підставі наказу командира військової частини.

РОЗМІР ОКЛАДУ ЗА ВІЙСЬКОВИМ ЗВАННЯМ:		
Генерал армії України		1760
Генерал-полковник, адмірал		1690
Генерал-лейтенант, віце-адмірал		1620
Генерал-майор, контр-адмірал		1550
Полковник, капітан I рангу		1480
Підполковник, капітан II рангу		1410
Майор, капітан III рангу		1340
Капітан, капітан-лейтенант		1270
Старший лейтенант		1200
Лейтенант		1130
Молодший лейтенант		1060
Старший прапорщик		1020
Прапорщик, мічман		950
Старшина, головний корабельний старшина		880
Старший сержант, головний старшина		810
Сержант, старшина I статті		740
Молодший сержант, старшина II статті		670
Старший: солдат, матрос		600
Солдат, матрос		530

Крім виплат, що нараховують фінансово-економічні служби, військовослужбовці можуть розраховувати на **кошти від органів місцевого самоврядування**.

Матеріальна підтримка військовослужбовців та їхніх родин – важливий аспект соціальних гарантій держави. Завдяки децентралізації місцеві громади отримали більше можливостей для цільової підтримки громадян. Так, з початку російсько-української війни у кожному регіоні з'явилася Програма підтримки та захисту військовослужбовців, ветеранів, їхніх родин та сімей загиблих захисників. Доплати за комунальні послуги, матеріальна допомога, безоплатний відпочинок, психологічна й медична реабілітація здійснюється в межах фінансових можливостей областей, районів і територіальних громад.

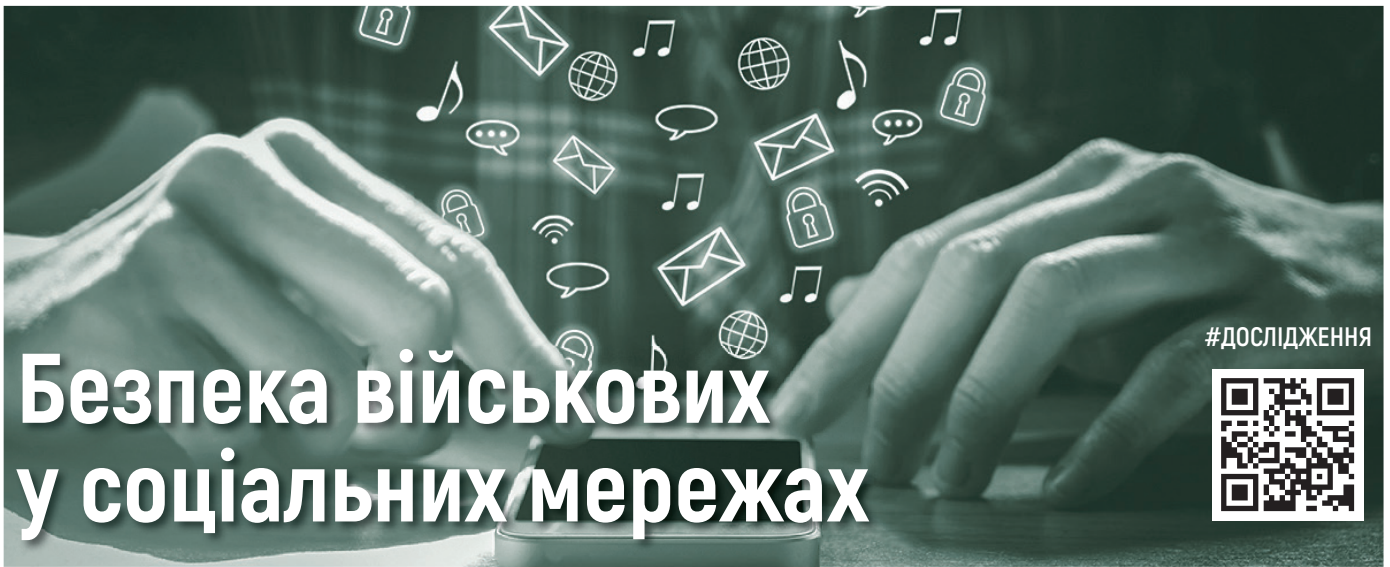
Наприклад, у Львові діє соціальна програма, що заохочує осіб до підписання першого контракту сумою у **25 тисяч гривень**. А от

у столиці цього року в рамках міської цільової програми «Турбота. Насустріч киянам» передбачено бюджетом понад 192 мільйони гривень на соціальні виплати та адресні матеріальні допомоги учасникам бойових дій та іншим пільговим категоріям осіб. В тому числі для покриття витрат на оплату житлово-комунальних послуг.

Декекди також компенсують вартість земельної ділянки під забудову учасникам АТО/ООС. Так, у жовтні в Черкасах виконавчий комітет міської ради ухвалив рішення виплатити по 100 тисяч гривень тридцятьом особам. Аналогічна модель діє у Львові ще з 2016 року.

Подібні виплати передбачені й іншими органами місцевого самоврядування в Україні, тому кожній особі варто поцікавитися про затвердження подібних програм та їх фінансування за місцем реєстрації чи місцем проходження служби.

Олена ДУДКО

#ДОСЛІДЖЕННЯ

Безпека військових у соціальних мережах

В епоху легкодоступних багаточисленних джерел інформації, саме її достовірність є проблемою номер один. Як бути впевненим у тім, що перед нами не фейкова новина, або як знати, ким насправді є наш співбесідник у соцмережах. Проблема стає гострішою, коли мова йде про військових. Інформація про них часом має секретний характер, а поводяться вони так само, як і інші користувачі соцмереж. Аби з'ясувати, які все-таки небезпеки криються в соцмережах для військових, і виявити рівень їхньої медіаграмотності, АрміяInform провела власне дослідження на цю тему.

За сприяння Головного управління морально-психологічного забезпечення ЗС України було опитано 6500 діючих військово-службовців ЗСУ методом анкетування. Вік військових коливався від 19 до 57 років. Серед опитаних – бійці, які регулярно виконують бойові завдання на передовій. Саме їхні відповіді нас цікавили найбільше, адже в сучасній війні, успішно відбиваючи атаки противника в полі, в інтернеті військові, не усвідомлюючи загрози, можуть бути абсолютно безпомічними перед ним. Отримані результати дали змогу побачити, як часто і як саме бійці використовують соцмережі, де найбільше черпають інформацію та чи мають певні знання щодо діяльності ворожих акаунтів у соціальних мережах.

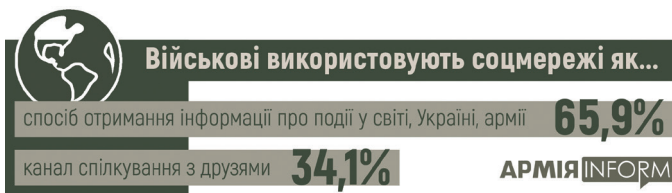

Майже 70% опитаних військовослужбовців щодня відвідують соціальні мережі. Щонайменше близько 44% опитаних проводять там до 2 годин. Переважна більшість з них використовує соціальні мережі як спосіб отримання інформації про події у світі, Україні, армії (65,9%), а не як канал спілкування з друзями (34,1%).

Враховуючи сучасні тенденції розвитку соцмереж і маніпулятивних технологій, наведені цифри говорять, що військові ЗСУ як цільова аудиторія є легкодоступною саме в соціальних мережах. Це зі свого боку несе певні загрози, але й водночас може бути ефективним каналом для реалізації комунікації вищим військовим керівництвом ЗСУ з особовим складом.

Приблизно щотретья людина в мережі Facebook не існує взагалі. Інтернет-технології породили безліч дивних створінь: тролів, ботів, кракерів, фоловерів, серферів, ельфів та інших віртуальних істот, які існують у вигляді окремих акаунтів і «мешкають» у групах, пабліках, на мережевих сторінках та в коментарях. Їхнє основне призначення – здійснювати потужні вкидання інформації у вигляді чуток, дезінформації та інших шкідливих видів контенту.

Для розуміння небезпеки цих віртуальних «істот», варто пригадати хрестоматійний приклад роботи троля – псевдоукраїнського патріота «Степана Мазури» 2015 року. Під цим ніком ховався російський інформаційний диверсант Сергій Жук. Цей персонаж створив потужну мережеву структуру з найпопулярніших в Україні

АРМІЯ **INFORM**

соціальних мереж, форумів, блогів, прив'язався до провідних порталів та активно розкручував ідею третього Майдану. «Степана Мазуру» виявили легко, за IP-адресою. Та він особливо й не ховався, діючи з Москви.

Наведені в графіку дані щодо військових демонструють, що приблизно 20–27% військових не вміють розрізняти фейкові сторінки в мережі. Ще 26,4% – думають, що вміють, проте говорять невпевнено, отже, на практиці може виявитись зовсім навпаки (тобто якусь частку варто додати до першої групи, які не вміють розрізняти бот-акаунти). Загалом можна зробити висновок, що приблизно від 30 до 50% опитаних можуть несвідомо споживати інформацію з ворожих акаунтів та легко піддаватись інформаційно-психологічному впливові.

25% опитаних не знають, як часто до них у друзі долучаються боти, бо не завжди вміють їх розрізняти. Такі цифри підтверджують висновок, зроблений за попередніми графіками. Водночас до щонайменше 10% регулярно долучаються в друзі фейкові профілі. Такий показник, на перший погляд, не є критичним. Проте сам факт наявності в друзях ворожого акаунту несе велику загрозу з точки зору збору інформації не тільки про окремого військовослужбовця та його родину, а й цілий армійський підрозділ.

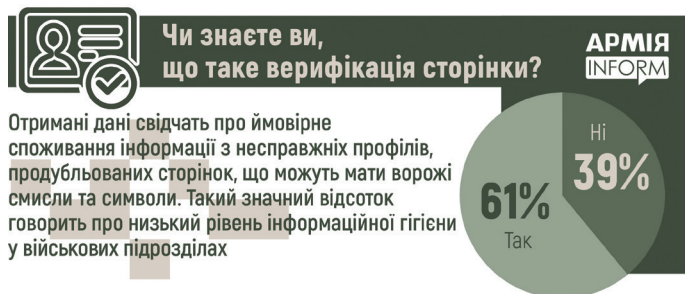
Технологія розвідки на основі відкритих джерел – OSINT (Open Source Intelligence) допомагає збирати дані про дії й розташування противника у відкритих джерелах (70–80% необхідної інформації можна спокійно знайти саме там). У соцмережах обсяг такої інформації зростає до 90%.

Ще одна технологія – HUMINT (HUMAN INTelligence), орієнтована на формування мережі інформаторів, які на регулярній основі надають актуальну інформацію про події, що відбуваються в певних географічних або мережевих просторах. Це здійснюється як за згодою, так і шляхом відстеження активності певних акаунтів. У Російській Федерації, наприклад, таку роботу контролюють і систематично проводять спецслужби. В Україні це переважно волонтерські проекти, наприклад InformNapalm, який за допомогою цих технологій збирає інформацію про розташування та дії російських окупаційних військ як на території України, так і за її межами.

6,3% опитаних військовослужбовців відповіли, що під час користування соцмережами траплялися випадки, коли з невідомих акаунтів надходили повідомлення провокативного характеру, повідомлення-погрози й спроби вивідати певну інформацію. Тобто на кожну сотню опитаних – 6–7 осіб ставали об'єктами ворожого впливу.

Торік військова контррозвідка СБУ зафіксувала численні спроби вербування представниками російських спецслужб та підконтрольних їм так званих МГБ Д/ЛНР українських військових через встановлення особистих контактів у соціальних мережах під виглядом осіб жіночої статі.

39% опитаних військовослужбовців не знають, що таке верифікація сторінки в соціальній мережі. Це свідчить про ймовірне споживання інформації з несправжніх профілів, дубльованих сторінок, що можуть мати ворожі смисли і символи. Такий значний відсоток говорить про низький рівень медіаграмотності та інформаційної гігієни у військових підрозділах. Проведення регулярних занять з військовими, а саме пояснення алгоритмів соціальних мереж, принципів цифрової безпеки, могли б збільшити стійкість військових до інформаційно-психологічного впливу противника.

Найбільше (майже 50,9% опитаних) черпають інформацію зі сторінок ЗМІ та відомих публічних осіб (блогерів, політиків, журналістів, військових). Ще 35% – з офіційних сторінок МОУ, ГШ ЗСУ, військових частин, органів державної влади. 14,1% військових отримують інформацію зі сторінок патріотичних проукраїнських груп. З огляду на активний розвиток останніми роками такої технології інформаційної війни, як застосування мережевих лідерів думок, показник у 51% підказує, що канал комунікації з військовими через авторитетних лідерів думок є ефективним шляхом впливу на свідомість і поведінку. Росіяни дуже активно використовують цю технологію, адже контент від окремих блогерів поширюється дуже швидко і масово. Зокрема, в Білорусі торік вони масово купували всіх, кого тільки можна, для впливу в питаннях зближення та створення єдиної держави з РФ.

Соломія ПОДІЛЬСЬКА

Як у різні часи українці перемагали Москву

Кремлівська пропаганда стверджує, що українці та росіяни – братні народи, які ніколи не воювали. А якщо й воювали, то українці завжди зазнавали поразок від Московії. Цей міф досить легко спростувати, якщо ознайомитись з переможними походами та битвами українців, під час яких московити зазнавали нищівних поразок.

#ІСТОРІЯ

ВИШГОРОД 1173 РОКУ

Говорити про українсько-російські війни часів Київської Русі не зовсім коректно, адже тоді ще не існувало ні України, ні Росії. Проте паростки майбутнього протистояння були помітні вже тоді. У XII столітті Київська Русь остаточно вступає в період роздробленості, поступово зростають розбіжності між південно-західними князівствами – Київським, Волинським, Галицьким і північно-східними, до яких належали Ростовське, Суздальське, а потім Володимирське. Владу більшості князів на теренах сучасної України обмежувало народне віче, натомість влада князів на теренах майбутньої Росії була дуже деспотичною.

1169 року син Юрія Долгорукого, засновника Москви, Андрій Боголюбський напав на Київ і спустошив місто. До цього воно ще не зазнавало такого пlynдрування. Його масштаби перевершать хіба монгольське завоювання 1240 року. Сам князь Боголюбський після завоювання не залишився правити в Києві, а повернувся до володінь у північно-східній Русі. Цим самим він намагався підкреслити падіння столиці Русі. Після цих подій 1169 року Русь остаточно розпалася на два конгломерати князівств – південно-західне та північно-східне.

Восени 1171 року Боголюбський спробував удруге захопити Київ, проте цього разу отримав гідну відсіч. Війська Київського,

Київський літопис повідомляв про це так: «І, це побачивши, [противники] убоюлися, кажучи: «Тепер вони на нас усі зберуться з галичанами і з чорними клубуками». І прийшли в замішання війська їх, і, не дождавши світу, в сум'ятті великому, не маючи змоги удержатись, побігли вони через Дніпра, і багато з воїв їхніх потопилося. І так вернулась уся сила Андрія [Юрійовича], князя суздальського, а зібрав він був усі землі, і множеству воїв не було числа. Прийшли бо вони зарозумілими, а смиренними одійшли у доми свої».

Волинського та Галицького князівств перестріли його під Вишгородом і завдали нищівної поразки. Бої тривали дев'ять тижнів.

Через пів року після поразки під Вишгородом Андрія Боголюбського власні бояри зарізали у його ж резиденції. Історія має властивість повторюватись навіть через 850 років. Тож цілком можливо, що сучасна агресія Росії проти України стане каталізатором внутрішніх процесів у РФ.

БИТВА ПІД ОРШЕЮ 1514-ГО

У цей період уже існує Велике князівство Московське, яке прагне загарбати землі колишньої Київської Русі. Цьому наміру

протистоїть Литва. Однак Литва – зовсім не чужа держава для українців, адже повна назва цієї держави – Велике князівство Литовське, Руське і Жемайтійське. Русь – це стародавня назва України, тому історики мають усі підстави говорити, що це була Литовсько-Руська держава. І якраз саме тоді почалася Московська експансія на українські землі, а зовсім не після Переяславської Ради 1654 року, як багато хто вважає.

У 1514 році Московія загарбала Чернігівсько-Суздальську землю. Реванш на полі бою прийшов досить скоро. У вересні 1514-го в околицях білоруського міста Орша відбулася велика битва між Литовсько-Руським і Московським військами.

Хроніст Аллесандро Ґваньїні писав про ті події таке: «Між Оршею та Дубровном є ріка Кропивна, біля крутих та високих берегів якої втопилося під час втечі так багато московитів, що від великої кількості трупів вода зупинила свою течію. Під час цієї поразки потрапили у полон всі радні пани, найважливіші ротмістри, яких відіслали до короля. Сам Челяднін – найвищий гетьман московського війська, з двома найвищими воеводами опинився у вільні в кайданах.»

Литовсько-руськими дружинами командував князь Костянтин Острозький. Це був один з найбільших магнатів ВКЛ, один із найбагатших людей свого часу, який перетворив центр власних володінь – місто Острог – на справжній осередок освіти й культури.

У битві під Оршею князь Острозький завдав нищівної поразки московитам. Уночі він зумів непоміченим для противника переправитись через річку, форсувати Дніпро, потім витримати атаку противника й застосувати військову хитрість – удаваний відступ, під час якого заманив московську армію в засідку, де були розташовані гармати. Саме гарматним вогнем відбувався розстріл московитів, після якого їм довелося безладно тікати.

УКРАЇНА В СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ. СПІЛЬНІ ПОХОДИ НА МОСКВУ

На початку XVII століття Москва перебувала на порозі загибелі. Так звані смутні часи, політична й економічна кризи, смерть останніх представників династії Рюриковичів, війна з Річчю Посполитою, що перебувала в zenіті могутності. Якраз на боці Речі Посполитої активно виступали українські козаки.

У 1604-1605 роках близько 20 тис. козаків допомогли цареві Дмитру Івановичу зайняти Москву та прийти до влади. У Росії його традиційно вважають самозванцем, Лжедмитрієм I, мовляв, справжній царевич Дмитро Іванович, син Івана Грозного, загинув у восьмирічному віці, зарізавшись випадково ножем під час нападу епілепсії. Це цікава та призабута подія, навколо якої нині багато дискусій.

Найзначніша перемога козацьких загонів сталася у битві біля Клушино в 1610 році, де 7-тисячне польсько-литовське військо на чолі зі Станіславом Жолкевським знищило 35-тисячну армію московитів. У його складі перебувало до 4 тис. українських козаків. Найбільшим приниженням московитів був

момент, коли бояри скинули царя Василя Шуйського і видали його очільнику польського війська Жолкевському, який вивіз його у Варшаву, де вже колишній московський цар був змушений падати в ноги правителю Речі Посполитої та визнавати його своїм сюзереном. Замість нього в Московії деякий час правила семибоярщина, яка наступним московським царем обрала польського королевича Владислава Ваза.

1618 РІК – ПОХІД САГАЙДАЧНОГО

Найвідомішим успішним походом козаків на Москву є похід 1618 року на чолі з Петром Конашевичем Сагайдачним. На відміну від двох попередніх спроб козаків цього разу взяти Кремль не вдалося. Однак військо Сагайдачного спустошило безліч московських міст і сіл й навіть в особистому поєдинку Сагайдачний переміг московського воеводу Василя Бутурліна.

Польський магнат Якуб Собеський у своєму щоденнику писав про це: «Сам Сагайдачний вирвав списа в Бутурліна та, підїжджаючи, ударив його тим буздіганом, що його він отримав від королевича, і звалив з коня, бо той Сагайдачний, будучи Гетьманом Війська Запорозького, у цій експедиції подав силу свідчень своєї визначної мужності».

Своїм походом 1618 року козаки сприяли укладанню Деулінського перемир'я, за яким Московія віддала Речі Посполитій Чернігово-Сіверщину та Смоленщину.

СМОЛЕНСЬК 1634 РОКУ

Під час цього зіткнення Москва вже трохи оклигала та вирішила відвоювати у Речі Посполитої Смоленськ. Місто оточили й на допомогу польсько-литовській армії підійшли українські козаки на чолі з гетьманом Тимофієм Орендаренком. Їх було від 12 до 20 тисяч. Бій склався таким чином, що московити, які тримали в облозі Смоленськ, самі потрапили в оточення. Їм довелося капітулювати.

КОНОТОП 1659 РОКУ

Конотопська битва – найвідоміша перемога українців над Московією. Вже через 4 роки після Переяславської ради та Березневих статей дійшло до відкритої війни між Військом Запорозьким і Московським царством. Причому вже тоді Московія застосовувала всі прийоми гібридної війни, відомі у XXI столітті. Це були потужна пропагандистська кампанія, підтримка внутрішньої опозиції, намагання розпалити громадянську війну всередині Війська Запорозького, нацькувати одних козацьких старшин на других і спробувати послабити владу гетьмана Івана Виговського, щоб або взагалі скинути його, або змусити до покори. Проте Виговський мав потужного союзника – Кримського хана Мехмеда IV Герая. Крім того, Виговський мав найману армію з волохів, німців, сербів і поляків.

Ось що пише про реакцію царя Сергій Соловйов, відомий російський історик: «Цвіт московської кінноти, що відбув щасливі походи 1654 і 1655 років, загинув за один день, і вже ніколи після того цар московський не був у змозі вивести в поле такого блискучого війська. У жалібній одежі вийшов цар Олексій Михайлович до народу й жах охопив Москву... Після здобуття стількох міст, після взяття литовської столиці Москва затремтіла за свою власну безпеку; у серпні з наказу царя люди всіх станів поспішали на земляні роботи для укріплення Москви. Сам цар з боярами раз у раз приходив дивитися на ці роботи. Мешканці околиць зі своїми родинами й майном наповнили Москву, пішла чутка, що цар виїздить за Волгу, за Ярославль».

Коли московська армія Олексія Трубецького вдерлася на територію Війська Запорозького і підійшла до Конотопа, Виговський та Мехмед IV вирушили їй назустріч. Трубецький був занадто самовпевнений і виділив для битви тільки кінноту, яка потрапила в дуже вміло підготовлену козаками засідку. В результаті всю московську кінноту знищили, а полонених кримські татари просто вирізали.

Соломія ПОДІЛЬСЬКА

Чому не варто економити на індивідуальній медичній аптечці

За статистикою, близько 90% фактів загибелі під час боєзіткнень або обстрілів стаються ще до того, як до поранених встигне дістатися санінструктор чи штатний санітар підрозділу. А побратими при цьому з собою всього необхідного для першої невідкладної допомоги теж не мають. Так чи не ліпше бійцям самим потурбуватись про сучасне наповнення індивідуальної аптечки так званого першого рівня, яка зможе стати в пригоді для порятунку й бойовим медикам?

ПРО АПТЕЧКУ – ЗГУБНИЦЮ

Є кілька речей, які вояки й досі кладуть до аптечок, оскільки або не мають їхньої якісної заміни чи просто за звичкою. Дехто навіть не підозрює, що частина з них небезпечна. Приміром, «Бутерфол» та «Налбуфін». Нині майже всі провідні армії світу відмовились від використання сильних знеболювальних без лікарського контролю. Користі від них небагато, а от шкоди достатньо. Передозування такими препаратами призводить до серйозних ускладнень. Навіть під час використання одного шприц-тюбика солдат не завжди здатен адекватно оцінювати навколишні події та вести бій. Те ж стосується морально застарілих «радянських» джгутів. Вони з часом стають крихкими бодай і в герметичній упаковці та змазці. Можуть підвести в будь-який момент. Накладати їх непросто, послаблювати складно, а головне – він легко рветься. Багато хто лишається кінцівок саме через це. Шкідливим є і кровоспинний порошок гемостатик. Хірурги, які пізніше працюють із раною, змушені потім вирізати значні ділянки живої тканини із порошком, який на ній запікся.

ЩО МАЄ БУТИ В АПТЕЧЦІ ПЕРШОГО РІВНЯ

Насамперед слід подбати про засоби для лікування ваших хронічних захворювань. Страждаєте від серцевої недостатності – додайте в аптечку необхідні препарати. Скаржитесь на алергію – покладіть те, що можете використовувати безпечно. Ну і подбайте про найпростіші ліки від застуди, головного болю тощо. Усе інше варто укомплектувати за рекомендаціями нижче.

+ Турнікет (спеціальний універсальний джгут із вмонтованим стягувачем та фіксатором сили тиску на тканини й судини). Цей засіб гарно зарекомендував себе у «червоній зоні». Для його накладення витрачається мінімум часу, він регулюється й не псується від часу. Але не варто тримати для бою турнікет, із яким ви тренувалися, може підвести. Й не зберігайте його в заводській упаковці: під час блокування рани для зупинки кровотечі важлива кожна секунда. Так що підготуйте турнікет і підженіть його під себе заздалегідь.

+ Гемостатик – засіб для зупинення кровотечі у вигляді бинта. Цим засобом надійно тампонують відкриті рани під час капілярних кровотеч (порізи, травми із розривами тканин, легкі поранення кінцівок тощо).

+ Бандаж – особлива фіксувально-стискувальна пов'язка колоподібної форми з фіксаторами. Поеднує властивості кровоспинного аплікатора, еластичного бинта і джгута-закрутки. Дуже ефективний при одночасній фіксації перебитих кулями та уламками кінцівок зі спиненням кровотечі.

+ Назофарингіальна трубка (назофарингіальний повітропровід). Призначений для відновлення прохідності дихальних шляхів. За формою це гнучка трубка, виготовлена з латек-

су. Його вводять у носовий прохід, коли під час втрати свідомості в пораненого розслаблений язик западає у горло, перекриваючи дихальні шляхи. Введений провід дозволяє бійцю дихати вільно.

+ Лубрикант. Це гель-змазка для назофарингіальної трубки. Без нього ввести трубку значно складніше і довше.

+ Оклюзійна пов'язка – спеціальний пластрин для блокування ран у грудній клітині. В од-

ній упаковці є одразу два пластири (на випадок, якщо грудна клітина пробита «навиліт»). Деякі зразки випускають із вмонтованим клапаном. Це важливо, якщо в пораненого розвивається пневмоторакс (скупчення повітря або газу в плевральній порожнині, коли відмовляють легені). За наявності клапана відпадає потреба в декомпресійній голці.

➤ **Комплект пігулок** в окремій упаковці, який приймають одразу ж після поранення. Найбільш правильна їх комбінація: протизапальна, антибіотик, знеболююча. Дозування діючих речовин має бути максимально великим, щоби ліки подіяли напевне і швидко.

➤ **Протиопікова гідрогелева пов'язка.** Є засобом першої допомоги у разі опіків. Не потребує спеціальної підготовки для того, щоб надати швидку й ефективну першу допомогу за будь-якого типу опікової травми. Пов'язка захищає рану від інфікування та зменшує ризик появи гіпертрофічних рубців у процесі загоювання.

➤ **Тактичні ножиці.** На ножицях краще також не економити, оскільки дешеві аналоги не розріжуть швидко, приміром, зимовий одяг.

➤ **Пластир гіпоалергенний на нетканій основі.** Застосовується для захисту пошкоджених шкіряних покривів різних ділянок тіла та фіксації пов'язок. Від такого матеріалу просто відірвати руками шматок потрібного розміру, а ткани основу можна тільки різати ножицями.

➤ **Перманентний маркер** для нанесення записів про час накладання турнікета, введення препаратів і заповнення карти огляду пацієнта.

➤ **Активоване вугілля.** Приймається у разі харчових отруєнь, можна використати для знезараження води за відсутності спеціального медикаментозного засобу. Найпростіший спосіб знезараження – розчинити одну пігулку в марлевому мішечку в літрі води та настояти її 6-8 годин.

Віктор ШЕВЧЕНКО

Тактичний ніж – не іграшка. Обирай розумно, купи де слід

#ЛАЙФХАК

Не таємниця, що тактичні бойові ножі як зброю нині використовують дедалі рідше. Навіть спецпідрозділи під час виконання бойових завдань перевагу надають безшумній вогнепальній зброї, хоча й проходять обов'язковий та складний курс ножового бою. Тож у більшості країн останніми десятиріччями армійський ніж виготовляють із параметрами інструмента виживання.

ХТО ШУКАЄ, ТОЙ ЗНАЙДЕ

Це справді основна тенденція розвитку сучасних бойових ножів: у їхню конструкцію вносять найвдаліші елементи, запозичені від ножів для виживання. Розробники прагнуть універсальності, намагаючись перетворити ніж не тільки на смертоносну зброю, а й у зручний і ефективний інструмент, яким можна виконувати безліч завдань у бойових умовах.

видна: воно не ламається під значним тиском. Хоча це й не означає, що складані ножі геть неефективні. Багато хто на передовій мають по два ножі: один із нерухомим лезом, другий – складаний, для простих побутових завдань.

Слід обов'язково розпитувати продавця про якість металу леза. Воно має бути середньо загартованим (не крихким) і довго тримати заточку. Має велике значення його довжина – не менш ніж 15 сантиметрів. Не забудьте й те, що загальна вага тактичних ножів, як правило, перевищує 300 грамів. Довгим і важким лезом вільно розчищають зарості, розкопують ґрунт. Ще важливо: лезо має бути темного забарвлення.

Третя ознака тактичного ножа – наявність так званого напівсерейторного заточення. Простими словами, частина леза на різальному крайку або зверху має зубці. Зазвичай серейторна заточка однобічна і несиметрична відносно площини леза. Тому ефективна в розтині шаруватих та волокнистих матеріалів: сіток, канатів, ременів, тросів. Водночас серейтор дозволяє легко зривати якісні елементи, захищаючи поверхні від розрізу – наприклад, луску з риби.

Ну і бажано, щоб піхва вашого обранця мали кілька пристосувань для їхнього кріплення на паску, бронезилеті чи на руці й носі. А низ руків'я – так званий склобій. Це теж обов'язковий елемент ножа виживання.

Віктор ШЕВЧЕНКО

КУПУЙТЕ, НЕ «КУПИВШИСЬ»

Перше правило – купувати тільки в спеціалізованих крамницях зброї. Там вам не тільки нададуть професійну консультацію, а й вручать сертифікат із мокрою печаткою й записом про те, що цей виріб холодною зброєю не вважається. Після цього ви не матимете проблем із правоохоронцями.

Друга норма – правильно зорієнтувати продавця. Одразу кажіть, що вам потрібен аналог тактичного ножа, який можна використовувати і як інструмент, і як бойову зброю. Тобто – ніж для виживання з якісного металу, міцним руків'ям та універсальними піхвами.

Варто пам'ятати: всі ножі для виживання мають спільну характерну рису – у них нерухоме лезо. Перевага оче-

Новий «детектор брехні»?!

Росія. Акваторія Білого моря. Гарний подарунок до 7 жовтня 2020 року, дня народження президента Росії та верховного головнокомандувача її збройних сил, зробили моряки фрегата «Адмірал Флота Советского Союза Горшков».

6 числа цього ж місяця і цього ж таки року вони вперше пальнули в небо гіперзвуковою крилатою ракетою «Циркон» по морських цілях, розташованих у Баренцевому морі.

За даними об'єктивного контролю, сказано: гіперзвукова протикорабельна крилата ракета «Циркон» прямим попаданням успішно вразила морську ціль на відстані 450 кілометрів.

...Що ж, може, кудись та ракета і справді влучно залетіла. Бо вірити «даним об'єктивного контролю» – це все одно, що почути на українському окупованому Донбасі завчену за шість років фразу від кремлівських брехунів – ніяких російських військових формувань... «їх там нету»!

Ох, уже цей вітер-пестунець...

Рязанська область РФ.

За свідченням «РИА Новості», 7 жовтня в районі населеного пункту Желтухіно стався підпал сухої трави. Через сильний вітер вогонь перекинувся на сусідні військові склади, де зберігалися артилерійські снаряди Міноборони РФ.

Але в цю офіційну версію масштабної пожежі з грандіозними вибухами аж ніяк не вірить старожил н.п. Желтухіно Макар Макарович Невіліковний.

Прискіпливий зір цього літнього чоловіка постійно скерований – то в бік акваторії Баренцевого моря, то в район Астраханщини, де розташовано ракетний військовий полігон Капустин Яр, то ще куди-інде...

– Знаєте, трава травой, гори вона пропадом, а я в Росії не один день живу і, певно, своєю природ-

ною смертю вже точно не помру...

Бо останнім часом тільки читаєш і чуєш... Там випробували «Циркон», там запустили «Іскандер», там... іще якусь заразу на світ Божий виплодили... А куди воно оте все летить – і сам дідько не знає! Ото, може, і до нас щось цікаве залетіло... із тим вітром-пустоном. Не знаю, хто і коли збирається на рідну Росію-матінку нападати, але з такою суцільною мілітаризацією ми до тих часів явно не доживемо...

Важко в чомусь заперечити громадянину М. Невіліковному, проте ми неухильно дотримуємось усе ж офіційної версії того, що відбувається нині на теренах багатотраждальної Рязанщини, і щиро співчуваємо її мешканцям, на голови яких у мирний час з неба рясно сиплються осколки від бомб і снарядів.

Модернізований танк Т-72Б – на бойові позиції!

ДНР (найточніше прочитання абревіатури серед реально мислячих людей – **Доконечно Недоношена Республіка**). Бойовики-сепаратисти разом із російськими танкобудівниками не гають дарма часу в період літньо-осіннього перемир'я 2020-го на окупованому Донбасі.

Як стало відомо, Росія почала активно поставляти залізницю своїм «ордловським» протеже модернізовані танки Т-72Б замість застарілих та із відпрацьованим ресурсом Т-64.

Особливістю нових смертоносних машин є те, що їх тепер прямо з заводу укомплектовують... персональними трунами для кожного члена бойового екіпажу!

Наразі, звісно, важко судити, як цю технологічну новинку на практиці оцінять самі «елдеенерівські» шахтарі-танкісти, але, думається, час незабаром покаже їм усі

переваги такого гуманістичного конструкторського рішення...

Шкода, що покаже тільки їм – звичайним людям, одурманених примарним «русскім міром», – а не отим особам, хто цю не-

оголошену бійню на Донбасі щедро фінансує з Кремля, наряджаючись інколи для проформи в тогу пацифіста-миролюбця.

**Розатестований ефрейтор-заочник
Микита ВСЕОБІЗНАНИЙ**

